

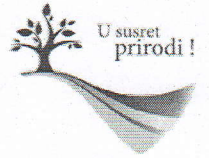
ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ „НАЦИОНАЛНИ ПАРК ФРУШКА ГОРА“
СРЕМСКА КАМЕНИЦА
ДУГОРОЧНИ И СРЕДЊОРОЧНИ ПЛАН
ПОСЛОВНЕ СТРАТЕГИЈЕ И РАЗВОЈА ЗА ПЕРИОД 2019-2028. ГОДИНЕ

Сремска Каменица, март 2020. године

ЈП „Национални парк Фрушка гора“
Змајев трг 1, 21208 Сремска Каменица, Србија
Тел: 021/463-667, факс: 021/462-662
www.npfruskagora.co.rs
e-mail: office@npfruskagora.rs
Број : 578/1
Дана : 19.03.2020. године

На основу члана 22. став 1. тачка 1. Закона о јавним предузећима ("Сл. гласник РС", бр. 15/2016 и 88/2019) и члана 15. Статута ЈП "Национални парк Фрушка гора" Надзорни одбор ЈП "Национални парк Фрушка гора" на својој седници од 19.03.2020. године доноси:

ОДЛУКУ

I

Доноси се Дугорочни и средњорочни план пословне стратегије и развоја Јавног предузећа „Национални парк Фрушка гора“ Сремска Каменица за период 2019-2028 година, који је саставни део ове одлуке.

II

Дугорочни и средњорочни план пословне стратегије и развоја Јавног предузећа „Национални парк Фрушка гора“ Сремска Каменица за период 2019-2028. година, доставља се Влади Републике Србије ради добијања сагласности.

III

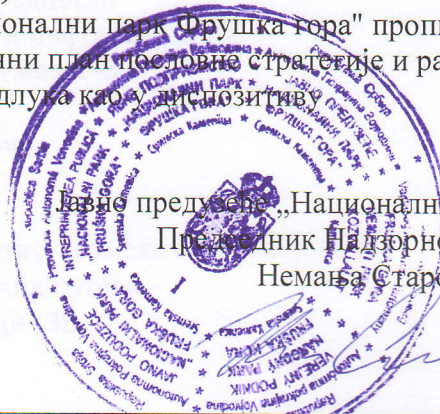
Ставља се ван снаге Одлука о доношењу Дугорочног и средњорочног план пословне стратегије и развоја Јавног предузећа „Национални парк Фрушка гора“ Сремска Каменица за период 2019-2028 година број 2225/3 од 28.11.2019. године

Образложење

Члан 22. став 1. тачка 1. Закона о јавним предузећима, прописује да Надзорни одбор предузећа доноси дугорочни и средњорочни план пословне стратегије и развоја и да је одговоран је за њихово спровођење.

Чланом 15. Статута ЈП "Национални парк Фрушка гора" прописано је да надзорни одбор доноси дугорочни и средњорочни план пословне стратегије и развоја, уз сагласност Владе. Сходно наведеном, донета је одлука као диспозитив.

Јавно предузеће „Национални парк Фрушка гора“
Председник Надзорног одбора
Немања Старовић

САДРЖАЈ

І ОПШТИ ПРЕГЛЕД

1. Увод -4
2. Историја пословања и заштите -4
3. Делатности -5
4. Организациона структура – 7
5. Индикатори пословања - 8
6. Анализа пословања – 9
 - 6.1. Анализа пословања у 2018. години.
 - 6.1.1. Тржиште дрвних сортимената
 - 6.1.2. Накнаде за коришћење заштићеног подручја
 - 6.1.3. Тржиште ловног туризма и риболовних услуга
 - 6.1.4. Тржиште туристичких услуга
7. Мисија предузећа -19
8. Визија предузећа -20
9. Корпоративно управљање -20

ІІ ПОСЛОВНА СТРАТЕГИЈА И РАЗВОЈ

1. Стратегије -23
2. Стратешки циљеви предузећа -26
 - 2.1. Општи циљеви
 - 2.2. Специфични циљеви
3. Планиране стратегије Предузећа -28
 - 3.1. Заштита и очување природних вредности
 - 3.1.1. Заштита ливада и ливадо-степа
 - 3.1.2. Заштита шуме
 - 3.1.3. Заштита флоре, фауне и фунгије
 - 3.1.4. Заштита геонаслеђа
 - 3.1.5. Заштита извора, водених токова и акумулација
4. Заштита и очување створених вредности -30
 - 4.1. Културно-историјске вредности
 - 4.2. Насеља, становништво и инфраструктура
5. Планирање газдовања шумама -32
 - 5.1. Гајење шума
 - 5.2. Расадничка производња
 - 5.3. Заштита шума
 - 5.4. Коришћење шума
 - 5.5. Инвестиције у шумарству- шумске саобраћајнице
 - 5.6. Израда катастра шумских путева
6. Остали шумски производи -35
7. Шуме сопственика -36
8. Ловство и рибарство -36

9. Туризам, презентација и информисање -37
9.1. Инвестиције за потребе туризма
10. Набавке -39
11. Издавачка делатност -39
12. Информациони систем -40
13. Научно-истраживачки рад -40
14. Безбедност и заштита на раду и образовање запослених -41

III УТИЦАЈИ НА СТРАТЕГИЈЕ И РАЗВОЈ ПРЕДУЗЕЋА

1. Маркетинг активности и сарадња -42
2. Сарадња са локалном заједницом-42
3. Сарадња са невладиним организацијама-43
4. Међународна сарадња-43
5. Људски ресурси -44
6. Интересне групе -44
7. Управљање ризицима -45
 - 7.1. Фактори финансијског ризика
 - 7.2. Квантитативна финансијска снага
 - 7.3. Квалитет финансијске снаге
 - 7.4. Мапа управљања ризицима
 - 7.5. Ризици у шумарству
 - 7.6. Ризик од климатских и метеоролошких услова
8. SWOT анализа и PEST анализа -50
 - 8.1. SWOT анализа
 - 8.2. PEST анализа
9. Кључни индикатори успеха -52
 - 9.1. Економски – социјални индикатори:
 - 9.2. Природни индикатори:

IV ЗАКЉУЧАК

1. Закључак-53

I ОПШТИ ПРЕГЛЕД

1. УВОД

Јавно предузеће „Национални парк Фрушка гора“ – Сремска Каменица у складу са одредбама члана 59. Закона о јавним предузећима доноси Дугорочни и средњорочни план пословне стратегије и развоја за десетогодишњи период 2019-2028 година, израђен на основу досадашњих показатеља пословања Предузећа, могућности развоја и унапређења делатности, утврђених специфичности услова и сагледавајући и анализирајући спољашње и унутрашње утицаје на пословање предузећа и уз уважавање општих и посебних стратегија развоја и пословања у зависности од врсте делатности Предузећа, а ради утврђивања и остварења постављених стратешких циљева Предузећа.

Дугорочни и средњорочни план пословне стратегије и развоја доноси се на основу Закона о јавним предузећима („Службени гласник РС“, број 15/2016), на основу Плана управљања Националним парком „Фрушка гора“, Плана управљања рибарским подручјем и другим актима Јавног предузећа.

Дугорочни и средњорочни план пословне стратегије и развоја Јавног предузећа „Национални парк Фрушка гора“ – Сремска Каменица основни је стратешки документ Јавног предузећа „Национални парк Фрушка гора“ – Сремска Каменица.

2. ИСТОРИЈА ПОСЛОВАЊА И ЗАШТИТЕ

Због посебног значаја предела Фрушке горе 1949. године Влада НР Србије основала је организацију “Народно излетиште Фрушка гора” са задатком унапређивања овог комплекса као излетишта и одмаралишта.

Године 1960., Скупштина НР Србије, посебним законом, због својих природних и културних вредности и потребе њиховог очувања, Народном излетишту даје виши ранг и ставља га под посебну заштиту 23.12.1960. године прогласивши Фрушку гору за национални парк ("Сл. Гл. НРС", број 53/60).

Назив управљача и делова предузећа коме је поверено управљање националним парком мењан је у складу са законским и уставним променама. Управљање Националним парком сада је поверено ЈП „Национални парк Фрушка гора” (регистровано је 17.12.2010. године у Агенцији за привредне регистре под бројем 08042292).

Национални парк Фрушка гора је препознатљив по:

1. геолошкој историји,
2. биолошкој разноврсности,
3. културном наслеђу (манастири, споменици НОБ-а),
4. великом проценту липових шума (37% липе),
5. великој посећености.

На основу Уредбе о еколошкој мрежи („Сл. гл. РС“102/10), Фрушка гора представља еколошко значајно подручје у Републици Србији, бр. 14. Фрушка гора и Ковиљски Рит.

Према Закону о националним парковима („Сл. гласник РС“, број 84/2015), Национални парк „Фрушка гора“ је основан ради: одржања степских и шумостепских површина; одржања шумских екосистема са разноврсним типовима храстових шума, посебно реликтном термофилном шумом храстова са грабићем, медитеранског обележја; очувања станишта и популације дивље флоре националног и европског значаја са присуством панонских ендемских и бројних реликтних врста из терцијара и породице орхидеја; очувања станишта преко двеста врста птица, међу којима се истиче орао крсташ, орао кликташ, црна рода, голуб дупљаш, црна жуна, белоглава мухарица и црноглава стрнадица; очувања глобално угрожене врсте текуница; очувања налазишта фосила, изданака са откривеним геолошким творевинама значајним за сагледавање геолошке грађе и историјско геолошког развоја литосфере; очувања јединственог брдског предела са гребенским делом под шумом и падинама; очувања реке Дунав, изворишта вода и влажних станишта; очувања културно- историјских споменика са 17 српских православних манастира и заштите и очувања спомен обележја.

Национални парк „Фрушка гора“ се простире на деловима територија: града Новог Сада – општина Петроварадин, града Сремске Митровице, општина Бачка Паланка, Беочин, Инђија, Ириг, Сремски Карловци и Шид у оквиру 45 катастарских општина укупне површине 26.672 ха. од чега је 19.308 ха у државној својини, а у својини манастира СПЦ, и приватној својини 7.364 ха од чега је I степеном обухваћено 3% укупне површине, II степеном 67% укупне површине и III степеном 30% укупне површине.

3. ДЕЛАТНОСТ

Претежна делатност Предузећа је: Делатност ботаничких и зоолошких вртова и заштита природних вредности, шифра делатности: 9104.

Делатност јавног предузећа од општег интереса је управљање заштићеним подручјем, у складу са законом.

Јавно предузеће обавља и делатности заштите, унапређења, презентације и популаризације националног парка и његових природних вредности и културних добара; обезбеђивања несметаног одвијања природних процеса и одрживог коришћења природних ресурса, прикупљања, обраде података и вођења евиденције о природним вредностима, људским активностима и процесима који представљају фактор угрожавања и оштећења националног парка; праћења стања очуваности природе и степена угрожености објеката

геонаслеђа, дивљих биљних и животињских врста и њихових станишта, станишних типова, еколошки значајних подручја, еколошких коридора и предела; надзора над спровођењем услова и мера заштите природе у националном парку; надзора над правним и физичким лицима који обављају дозвољене делатности у националном парку у складу са законом; газдовања и одрживог коришћења шума; заштите, гајења, унапређивања и одрживог коришћења ловне и риболовне фауне; управљања грађевинским земљиштем које му је пренето на коришћење; организовања истраживања у области заштите и развоја националног парка; одрживог туризма у националном парку; пројектовања, изградње и одржавања објеката који су у функцији заштите одрживог туризма; геодетских послова везаних за шуме, земљиште и објекте; управљање посетиоцима, као и делатности:

02.10 Гајење шума и остале шумске делатности

02.20 Сеча дрвећа

01.70 Лов, траперство и одговарајуће услужне делатности

03.12 Слатководни риболов

03.22 Слатководне аквакултуре

81.30 Услуге уређења и одржавања околине

55.20 Одмаралишта и слични објекти за краћи боравак

55.30 Делатност кампова, аутокампова и кампова за туристичке приколице

55.10 Хотели и сличан смештај

56.10 Делатност ресторана и покретних угоститељских објеката

79.11 Делатност путничких агенција

79.90 Остале услуге резервације и делатности повезане са њима

16.10 Резање и обрада дрвета

16.23 Производња остале грађевинске столарије и елемената

16.24 Производња дрвне амбалаже

46.32 Трговина на велико месом и производима од меса

46.38 Трговина на велико осталом храном, укључујући рибу, љускаре и мекушце

46.73 Трговина на велико дрветом и грађевинским материјалом и санитарном опремом

47.22 Трговина на мало месом и производима од меса у специјализованим продавницама

47.23 Трговина на мало рибом, љускарима и мекушцима у специјализованим продавницама

47.70 Трговина на мало осталом робом у специјализованим продавницама

47.99 Остала трговина на мало изван продавница, тезги и пијаца

71.12 Инжењерске делатности и техничко саветовање

Јавно предузеће обавља и друге делатности у складу са законом.

Јавно предузеће дужно је да обезбеди трајно обављање делатности од општег интереса, као и развоја и унапређења делатности.

4. ОРГАНИЗАЦИОНА СТРУКТУРА

Јавно предузеће „Национални парк Фрушка гора“ има у складу са Законом о јавним предузећима успостављене органе Предузећа, именоване од стране оснивача и то Надзорни одбор и директора. Директор предузећем руководи преко организационих јединица и њених руководилаца, које именује. Основне организационе јединице Предузећа су сектори и њима руководе извршни директори, а унутрашње организационе јединице су службе и радне јединице којима руководе шефови служби и руководиоци радних јединица.

У Јавном предузећу „Национални парк Фрушка гора“ Сремска Каменица послови су организовани у 4 сектора, а унутар сектора организоване су радне јединице и службе, при чему су радна места овлашћени интерни ревизор и виши саветник изван сектора.

Правилник о унутрашњој организацији и систематизацији радних места доноси директор по сагласности надлежног министарства.

Организациона структура Јавног предузећа „Национални парк фрушка гора“

Надзорни одбор Јавног предузећа.

Директор Јавног предузећа

1. Сектор заштите и развоја, у чијем су саставу

- 1.1. Радна јединица заштите и унапређивања "Сремска Каменица"
- 1.2. Радна јединица заштите и унапређивања "Беочин"
- 1.3. Радна јединица заштите и унапређивања "Врдник"
- 1.4. Радна јединица заштите и унапређивања "Лежмир".
- 1.5. Радна јединица заштите и унапређивања "Ердевик"
- 1.6. Радна јединица за уређење простора
- 1.7. Радна јединица заштите, гајења, унапређивања риболовне фауне

1.8. Служба за планирање заштите и развоја

2. Сектор заједничких послова, у чијем су саставу:

- 2.1. Служба за правне и опште послове
- 2.2. Служба за финансијско – рачуноводствене послове
- 2.3. Служба за комерцијалне послове

3. Сектор за туризам и сарадњу са локалним самоуправама

- 3.1. Служба туризма
- 3.2. Служба сарадње са локалном самоуправом

4. Сектор надзора

- 4.1. Чуварска служба

5. Радна места ван сектора

- 5.1. Овлашћени интерни ревизор
- 5.2. Виши саветник

5. ИНДИКАТОРИ ПОСЛОВАЊА

Индикатори пословања могу се сагледати кроз реализоване планове односно кроз остварене приходе и пословне резултате последње три године.

Приказ реализованих и планираних индикатора пословања

у 000 динара

Пословни приходи	2016. година (текућа -3 године)	2017. година (текућа -2 године)	2018. година (текућа -1 година)	2019. година (текућа година)	2020. година	2021. година	2022. година	2023. година	2024. година
План	376,597	418,497	419,334	445,434	452,784	462,056	480,038	498,160	517,305
Реализација	391,196	379,893	371,375	389,031	-	-	-	-	-
Реализација/ План (%)	104%	91%	89%	87%	-	-	-	-	-

у 000 динара

Пословни расходи	2016. година (текућа -3 године)	2017. година (текућа -2 године)	2018. година (текућа -1 година)	2019. година (текућа година)	2020. година	2021. година	2022. година	2023. година	2024. година
План	372,851	390,435	398,537	410,697	424,987	433,136	450,073	467,290	484,815
Реализација	373,124	359,755	338,514	359,508	-	-	-	-	-
Реализација/ План (%)	100%	92%	85%	88%	-	-	-	-	-

у 000 динара

Укупни приходи	2016. година (текућа -3 године)	2017. година (текућа -2 године)	2018. година (текућа -1 година)	2019. година (текућа година)	2020. година	2021. година	2022. година	2023. година	2024. година
План	395,710	435,247	435,404	459,627	468,259	477,296	495,443	514,069	533,459
Реализација	412,535	417,292	388,079	403,181	-	-	-	-	-
Реализација/ План (%)	104%	96%	89%	88%	-	-	-	-	-

у 000 динара

Укупни расходи	2016. година (текућа -3 године)	2017. година (текућа -2 године)	2018. година (текућа -1 година)	2019. година (текућа година)	2020. година	2021. година	2022. година	2023. година	2024. година
План	389,015	426,760	423,110	438,127	443,412	450,849	467,502	484,751	503,041
Реализација	403,160	407,139	372,209	380,280	-	-	-	-	-
Реализација/ План (%)	104%	95%	88%	87%	-	-	-	-	-

у 000 динара

Пословни резултат	2016. година (текућа -3 године)	2017. година (текућа -2 године)	2018. година (текућа -1 година)	2019. година (текућа година)	2020. година	2021. година	2022. година	2023. година	2024. година
План	3,898	28,062	20,797	34,737	27,797	28,920	29,965	30,870	32,490
Реализација	18,072	30,588	32,861	29,523	-	-	-	-	-
Реализација/ План (%)	464%	109%	158%	85%	-	-	-	-	-

у 000 динара

Нето резултат	2016. година (текућа -3 године)	2017. година (текућа -2 године)	2018. година (текућа -1 година)	2019. година (текућа година)	2020. година	2021. година	2022. година	2022. година	2022. година
План	5,280	7,214	10,450	18,275	21,120	22,480	23,750	24,920	25,600
Реализација	7,204	8,630	15,430	18,290	-	-	-	-	-
Реализација/ План (%)	136%	120%	148%	100%	-	-	-	-	-

Број запослених на дан 31.12.	2016. година (текућа -3 године)	2017. година (текућа -2 године)	2018. година (текућа -1 година)	2019. година (текућа година)	2020. година	2021. година	2022. година	2023. година	2024. година
План	153	151	149	146	145	147	147	148	148
Реализација	148	142	140	139	-	-	-	-	-
Реализација - план	-5	-9	-9	-7	-	-	-	-	-

у динарима

Просечна нето зарада	2016. година (текућа -3 године)	2017. година (текућа -2 године)	2018. година (текућа -1 година)	2019. година (текућа година)	2020. година	2021. година	2022. година	2023. година	2024. година
План	37,681	40,149	39,932	48,306	55,338	58,105	61,010	65,280	69,850
Реализација	37,779	40,474	40,664	46,635	-	-	-	-	-
Реализација/ План (%)	100%	100%	102%	97%	-	-	-	-	-

Рацио анализа	2016. година Реализација (текућа -3 године)	2017. година Реализација (текућа -2 године)	2018. година Реализација (текућа -1 година)	2019. година (текућа година)	2020. година	2021. година	2022. година	2023. година	2024. година
ЕБИТДА	23,857	25,245	31,291	38,788	39,047	42,467	44,291	46,083	47,298
Ликвидност	0.84	0.90	0.92	0.96	0.75	0.71	0.69	0.68	0.66
Дуг / капитал	0.10	0.09	0.11	0.09	0.10	0.11	0.10	0.10	0.10
Профитна бруто маргина	0.03	0.03	0.06	0.03	0.08	0.08	0.08	0.08	0.08
Економичност	1.05	1.08	1.10	1.06	1.06	1.06	1.06	1.06	1.06
Продуктивност	0.32	0.33	0.34	0.33	0.37	0.37	0.38	0.39	0.40

6. АНАЛИЗА ПОСЛОВАЊА

Анализа пословања обухвата сагледавање и анализирање резултата досадашег пословања (по свим сегментима пословања на тржишту), сагледавање унутрашњих могућности (кадровских, финансијских и материјалних) на унапређењу пословања у оквиру делатности због којих је јавно предузеће основано. Анализа пословања обухвата и анализу окружења у којем јавно предузеће послује и у којем наступа на тржишту и које утиче на пословање Предузећа, као и анализа пословних активности и делатности у смислу дефинисања производа које Предузеће пласира на тржишту ради побољшања пословања.

Стратешко усмерење утврђује се кроз мисију у визију предузећа који се дефинишу Планом пословне стратегије и развоја за будући десетогодишњи период. Предузеће треба да испуни основни циљ а то је испуњење законских обавеза у заштити и унапређењу заштићеног подручја, као и стварање претпоставки за развој кроз утврђивање и увођење нових производа, стварање претпоставки за нове инвестиције, развијати промоцију и презентацију заштићеног подручја путем нових средстава комуникације у циљу развоја повећања стандарда запослених и повећања добити.

Анализа пословног окружења обухвата истраживање свих релевантних чинилаца који утичу на пословање и који стварају претпоставке за даљи развој и понуду нових производа.

У свом пословању и обављању делатности Предузеће стиче и прибавља средства из следећих извора финансирања:

1. средства буџета Републике Србије, Аутономне Покрајине Војводине, односно јединица локалне самоуправе;
2. накнада за коришћење заштићеног подручја;
3. прихода остварених у обављању делатности и управљања заштићеним подручјем;
4. средстава обезбеђених за реализацију програма, планова и пројеката у области заштите природе;
5. донација, поклона и помоћи;
6. домаћих пројеката и програма, пројеката и програма Европске уније и других међународних пројеката;
7. других извора у складу са законом.

Средства буџета Републике Србије, средства буџета Аутономне Покрајине Војводине, односно јединица локалне самоуправе се првенствено користе за финансирање радова и других трошкова (чување, одржавање и презентацију заштићеног подручја, управљање посетиоцима, регулисање имовинско првних односа, мониторинг, преитродукцију. Рекултивацију и уређење простора и др).

Накнада за коришћење заштићеног подручја у складу са Законом о накнадама за коришћење јавних добара изворни је приход Предузећа који се улаже у развој предузећа и територије на којој је наплаћена. Обвезници накнаде, начин наплате, висина и укупан приход обрађен је у поглављима која следе.

Приходи остварени обављањем делатности управљања заштићеним подручјем су приходи које Предузеће остварује продајом својих производа и услуга на тржишту и преваходно се односе на продају дрвних сортимената и туристичких услуга, ловних и риболовних дозвола чији су начин наплате, висина и укупан приход обрађени у поглављима која следе.

Средства обезбеђена из реализације програма, планова и пројеката у области заштите природе односе се на остварене приходе из Програма управљања која се добијају по поднетим пријавама за реализацију одређених активности претежно код министарстава и секретаријата али и код других организација и установа и реализују се на годишњем нивоу у складу са прихваћеним пријавама за реализацију програма, планова и пројеката.

Средства из донација, поклона и помоћи односе се на средства добијена од домаћих и међународних правних и физичких лица, организација и установа и у складу са законским оквиром врсте финансијских средстава и предвиђеном наменом давалаца тих средстава врши се и њихова реализација.

Финансијска средства остварена на основу прихваћених пријава по конкурсима за реализацији домаћих пројеката и програма, пројеката и програма и фонда Европске уније и других међународних пројеката реализују се у складу са уговорима на основу којих се регулишу права и обавезе које су биле предмет конкурсне документације на коју је Предузеће конкурисало.

Детаљно утврђивање врсте финансијских извора и висине финансијских средстава по сваком извору врши се на годишњем нивоу кроз годишње Програме пословања које се израђују на основу Програма управљања Предузећа којим се предвиђа висина прихода од делатности предузећа, висине накнаде која се планира наплатити у следећој години, висине предвиђених средстава субвенције из буџета РС и АПВ за следећу годину, која се користе за трошкове пословања и радове заштите и унапређења и на основу врсте и висине прихваћених пројеката, програма и планова на које се конкурисало, док се средства донација и поклона реализују по добијању и у складу са захтевима даваоца средстава.

Управљајући ресурсима који су на располагању, Предузеће на тржишту остварује приходе од следећих делатности:

- приход од производа искоришћавања шума, продајом дрвних сортимената,
- приходи од накнада за коришћење заштићеног подручја
- приход од ловства и ловног туризма
- приход од рибарства и риболовних услуга,
- приход од туристичких услуга.

6.1. Анализа пословања у 2018. години.

6.1.1.Тржиште дрвних сортимената

Енергетске кризе раних седамдесетих година, сазнање да су резерве фосилних горива ограничене и коначне, а загађење околине при коришћењу фосилних горива огромно, интензивирали су истраживање нових обновљивих извора енергије тј. извора енергије која се трајно попуњава у оквиру прихватљивог временског периода. Фосилна горива (угаљ, плин, уља) тренутно партиципирају у светској потрошњи енергије са око 79 %, нуклеарна енергија заузима удео око 7%, а обновљиви извори енергије партиципирају са око 14%.

Циљ ЕУ је да обновљиви извори енергије достигну износ од 20% у укупним потребама за енергијом до у 2020. години Између сунчеве енергије, геотермалне енергије и енергије ветра, биомаса има највећи потенцијал и перспективу на садашњем развоју технологија.

Стога дрвна биомаса као обновљив извор енергије може бити најбоља замена за фосилна горива уз велика еколошка и економска оправдања. Преко две милијарде људи у свету користи енергију на бази дрвета, посебно за домаћинства у земљама у развоју. И у развијеним земљама енергија на бази дрвета почела је нагло да се користи као еколошки прихватљиво гориво.

Све ово утиче на стање тржишта дрвних сортимената, тако да ово тржиште у последњих пар година постаје веома динамично. Наиме осим повећања тражње техничког дрвета свих врста дрвећа долази и до увећане тражње енергетског дрвета (дрво за огрев), као и ситног техничког дрвета. Све то условљава нове трендове у производњи дрвних сортимената.

Развој енергетског сектора условљава раст тражње енергетског дрвета (дрво за огрев) тако да тај део тржишта бележи драстични раст продаје посебно од 2015. године, што се осетило у структури прихода предузећа од продаје дрвних сортимената. Тренд пораста тражње енергетског дрвета (дрво за огрев) још увек траје са трендом даљег раста.

Нове технологије у Индустрији прераде дрвета условљавају и промене у начину израде дрвних сортимената, као израду истих за познатог купца по купчевој спецификацији, чиме се постижу више цене и сигурнији пласман дрвних сортимената на релевантном тржишту дрвних сортимената.

Све су ово показатељи стања на тржишту дрвних сортимената и као такви указују на даље трендове развоја овог тржишта.

Садашњи приходи од коришћења шума настаје на основу продаје дрвних сортимената за чију услугу производње Предузеће ангажује трећа лица. Производња дрвних сортимената врши се на основу Основа газдовања шума за десетогодишњи период, годишњег плана газдовања шумама, извођачких планова и спроведеног поступка јавне набавке. Тренутна потражња за свим врстама дрвних сортимената је на високом нивоу и како је наведено у претходној анализи очекује се даљи раст потражње.

Предузеће своје производе пласира углавном на домаћем тржишту.

Тржиште дрвних сортимената и зарада на производњи дрвних сортимената зависи од саме цене дрвних сортимената, цене услуге производње дрвних сортимената и квалитета дрвног сортимената, тако да сагледавајући ове параметре Предузеће ради на остваривању што веће добити.

Огретним дрветом Предузеће снабдева локално становништво и синдикалне организације. А дрвопрерађивачи купују техничко дрво за даљу обраду. Ограничење цена дрвних сортимената на годишњем нивоу довело је до изузетно високе потражње за огретним дрветом, као од стране појединаца за потребе сопственог грејања, тако и од стране великог броја погона за производњу пелета (ниже цене него у приватном сектору).

Значајна активност за унапређење процеса пословања планирају се на даљој дигитализацији процеса пословања како би доступност информација и праћење свих процеса пословања били доступни у реалном времену, значајно за евиденцију производње, контролу и надзор.

Тренутно приходи од продаје дрвних сортимената представљају основни приход Предузећа

6.1.2. Накнаде за коришћење заштићеног подручја

Предузеће у свом пословању остварује приходе од наплата накнада за коришћење заштићеног подручја. У складу са Законом о накнадама за коришћење јавних добара (Сл. гласник РС 95/2018 и 49/2019) поглавље 10 Накнаде за заштиту животне средине- накнада за коришћење заштићеног подручја, на основу Закона о заштити природе и на основу Одлуке о накнадама за коришћење заштићеног подручја „Национални парк Фрушка гора“ број: 309/1. од 26.02.2019. године утврђена је обавеза и висини накнада за коришћење заштићеног подручја Националног парка Фрушка гора. Предузеће врши евиденцију обвезника плаћања накнада за коришћење заштићеног подручја, на основу закона уводи нове врсте накнада и нове кориснике и подузима све неопходне радње ради наплате накнада. Циљ Предузећа је да инвестицијама у заштићеном подручју, инфраструктурним уређењем простора националног парка и побољшањем услова створи претпоставке за што већи број посетилаца и самим тим обвезника плаћања накнада које се у складу са наменом користе за побољшање услова и унапређење заштићеног подручја кроз развој и саме чуварске службе и презентацију националног парка.

6.1.3. Тржиште ловног туризма и риболовних услуга

Тржиште ловног туризма је тржиште које је ексклузивно и ограничено на мањи број потенцијалних корисника али корисника који су високо платежни и на којем се могу остварити велики приходи. ЈП Национални парк Фрушка гора"газдује истоименим ловиштем укупне површине 25.518,45 ha. Основне ловне врсте дивљачи са којима се газдује у ловишту су европски јелен, срна и дивља свиња. У оквиру ловишта налази се ограђено ловиште, Ворово, укупне површине 1.450,56 ha, у коме се газдује са европским јеленом, дивљом свињом, јеленом лопатаром и муфлоном. Предзеће газдује и ограђеним узгајалиштем Равне, укупне површине 111,74 ha, где се газдује са европским јеленом.

Основни циљ досадашњег газдовања био је стварање савременог ловишта, као и подизање фонда дивљачи у границама економског капацитета ловишта, довољног да задовољи потребе домаћих и иностраних ловаца -туриста, а у циљу обезбеђивања финансијских средстава за нова улагања у дивљач и само ловиште. Потребне активности су дефинисане „Годишњим планом газдовања ловиштем“. Циљ развоја ловства и ловног туризма је управљање популацијама и развој понуде и стварање претпоставки за ексклузивни туризам са понудом дивљачи високог квалитета. Ценовник услуга у ловном туризму у складу је са смерницама Ловачког савеза Србије и није било повећања цена услуга.

Тржиште риболовних услуга на заштићеном подручју националног парка заснива се на рибарским подручјима на којима је управљање додељено Јавном предузећу. Према конкурсима за управљање рибарским подручјем ЈП Национални парк Фрушка гора добио је на управљање делове Рибарског подручја „Срем“ и то следеће акумулације: “Мохарач“, “Бруја“, “Сот“ (у границама Парка), “Међеш“, “Врањаш“, Гајићева бара, канал Галовица и Канал Јарчина(ван граница Парка). Управљање рибљим фондом на риболовним водама врши се у складу са принципом одрживог коришћења, које доприноси очувању рибљег фонда и водених екосистема. Јавно предузеће има циљеве који се састоје од очувања и одржавања акумулација и рибљег фонда у њима, праћење квалитета вода и контролисано коришћење рибљег фонда у чему се огледа и тржиште које се састоји од продаја риболовних дозвола. Јавно предузеће ће наставити да конкурише за управљање другим рибарским подручјима у захвату заштићеног подручја а пре свега за рибарска подручја Дунава и Тисе.

6.1.4. Тржиште туристичких услуга

Тржиште туристичких услуга заснива се на понуди свих вредности националног парка и свака од појединачних вредности представља основ за развој појединачних услуга (развој верског, адреналинског, рекреативног, породичног, едукативног, геолошког, здравственог и других видова туристичких услуга). ЈП "Национални парк Фрушка гора" је једини национални парк ван ЕУ који је добио Повељу одрживог туризма EUROPARC

федерације. Ова стратегија послужила је као основ за дефинисање циљева, активности, мера и у овој пословној стратегији. ЈП „Национални парк Фрушка гора“ треба да има јасну улогу у подршци и развоју одрживог туризма на Фрушкој гори, да ради на јачању њене координације, комуникације и партнерство са различитим туристичким актерима (јавно – приватно). Иако је основна улога ЈП управљање националним парком, очување и унапређење биодиверзитета, заштита животне средине, информисаност и подстицање развоја туризма на Фрушкој гори, такође би се требао ангажовати и у маркетингу али и да буде подршка туристичким предузећима на обострану добробит. Подршка и учешће туристичких субјеката су од великог значаја за низ активности. Форум партнера за развој туризма заједно са ЈП треба ефикасно да спроводи дестинацијски маркетинг и менаџмент, укључујући истраживање, развој производа, услуге информисања и обуке (едукацију). С обзиром на то да имају свакодневне контакте са туристичким актерима на подручју Фрушке горе, потребан је стални однос између ЈП и туристичких организација. Ово обезбеђује међусобно разумевање једни других, и улогу и спремност да раде у партнерству на извршавању циљева. Постоји реална могућност да се побољша садашња пракса, а све у циљу добробити посетиоца, локалног бизниса и резидента и повећање прихода по основу накнада за коришћење заштићеног подручја.

Национални парк Фрушка гора је због свог положаја простор коме гравитира у туристичком смислу већи део становништва Војводине и Града Београда а због својих природних лепота и због свог историјског наслеђа (превасходно религијског и историјског из раздобља другог светског рата) представља тражену дестинацију за целокупно становништво Републике Србије и за стране посетиоце. Стварајући претпоставке за додатно уређење атрактивних садржаја на простору националног парка и то превасходно уређењем локалитета геонаслеђа и историјског наслеђа, уређењем излетничких локалитета и локалитета адреналинског и спортског туризма, планира се радити на ширењу тржишта туристичких услуга и поратних понуда (изнајмљивање опреме и средстава за посетиоце и др.) .

7. МИСИЈА ПРЕДУЗЕЋА

Мисија предузећа је управљање заштићеним подручјем у општем интересу са задатком да испуни стручне, кадровске и организационе услове за обављање делатности управљања заштићеним подручјем, а у складу са законским оквиром.

Мисија предузећа је да све активности, у оквиру свог задатка, због којег је основано, врши у складу са стандардима и принципима одрживог развоја, са сталним повећањем степена квалитета услуга и обављања послова очувања, унапређења и промовисања природних и других вредности и одрживог коришћења заштићеног подручја, задовољавајући потребе корисника и запослених.

8. ВИЗИЈА ПРЕДУЗЕЋА

Визија Јавног предузећа «Национални парк Фрушка гора» је, да у складу са законском обавезом, сагледавајући све компаративне предности које има Фрушка гора и које су довеле да се Фрушка гора прва прогласи за национални парк у Републици Србији, унапреди садашње потенцијале и истражи и јавности представи још неистражене

вредности националног парка, те да унапреди просторно, садржајно и инфраструктурно своје подручје, ради стварања претпоставки за задовољење потреба корисника.

Визија предузећа је да, сагледавајући европске и светске тенденције у екологији и заштити природе, презентацији и туристичкој потражњи, на највиши ниво подигне своју услугу и од Фрушке горе створи најпрестижнију дестинацију.

9. КОРПОРАТИВНО УПРАВЉАЊЕ

Јавно предузеће „Национални парк Фрушка гора“ као јавно предузеће које је основано од стране Републике Србије, у складу са законским обавезама успоставило је органе јавног предузећа (Надзорни одбор и директора) у складу са законом и спроводи све мере и активности у оквиру законске обавезе управљања и пословања као и у смислу извештавања оснивача и добијања сагласности на своје одлуке од стране оснивача и власника имовине којом управља. Предузеће на тај начин даје власнику неопходне информације о управљању повереном имовином, приходима и расходима, старајући се да сваке године постигне боље резултате и већу добит.

Унутар јавног предузећа органи јавног предузећа утврђују најоптималнију организациону структуру и утврђује и спроводе механизме управљања Јавним предузећем (преко организационих јединица) које обухватају планирање, организацију, реализацију и контролу мера и активности за све запослене а у циљу остваривања система извршења, комуникације и правовременог извештавања о реализацији планских активности, унапређењу, исправљању недостатака и смањењу трошкова и повећању производње и понуди услуга. На нивоу самог Предузећа функционални систем корпоративно управљање треба да донесе задовољство власника капитала, омогући већу добит и повољнији приступ новом капиталу кроз систем субвенција а ради улагање у делатност и развој, што дугорочно води ка већој конкурентности Предузећа а самим тим и до веће атрактивности у циљу остваривања резултата због којих је Предузеће основано.

Примена највиших стандарда управљања, смањује многе ризике својствене улагању у Предузеће у циљу побољшање квалитета пословања Предузећа поред осталог, путем повећања вредности корпоративних средстава, стварање радних места и повећање финансијске стабилности и профитабилности предузећа.

Корпоративно управљање је систем чија функционалност доприноси и већој објективности доприноса радних резултата запослених, већој непристрасности, транспарентности и одговорности у корпоративном понашању.

Квалитетно корпоративно управљање има четири елемента:

1. органе управљања,
2. интерног ревизора,
3. руководство,
4. екстерног ревизора.

Успостављени систем корпоративног управљања кроз анализу пословања (пословање је боље или лошије од претходне године) даје одговор на своју

функционалност и свој квалитет јер анализом пословања и њеним коначним резултатом даје се потврда или демант саме функционалности успостављеног корпоративног система.

Функционисање корпоративног управљања захтева стално преиспитивање и контролу „веза“ преноса информација по вертикали и хоризонтали што захтева праћења израду аката процедура правила понашања, радних обавеза и протока информација, отворености према јавности и транспарентности у раду, као и функционисање интерне контроле, утврђивање политике коришћења ревизорских и консултантских услуга, политике стандарда служби. Систем корпоративног управљања представља „жив организам“ који стално подлеже провери и контроли и као такав подложен је изменама и допунама када се утврди да у неком сегменту не даје адекватне резултате.

У складу са законским обавезама уведени су елементи корпоративног управљања, утврђена организациона структура ради спровођења мера и контроле и усклађивана су интерна аката јавног предузећа. Избор директора предузећа и избор надзорног одбора извршен је од стране оснивача, тј. Владе Републике Србије, која врши права оснивача. Јавно предузеће је ускладило Оснивачки акт са Законом о јавним предузећима и добило је сагласност Владе на Статут предузећа. Јавно предузеће, репрезентативни синдикат и представници оснивача закључили су Колективни уговор код послодавца. Правилник о чуварској служби и унутрашњем реду је усаглашен и чека се усвајање Плана управљања Националним парком „Фрушка гора“, а Правилник о унутрашњој организацији и систематизацији послова је у изради. Избором органа управљања јавног предузећа у складу са законом успостављен је побољшан ниво контроле и везе оснивача јавног предузећа са самим предузећем.

Јавном предузећу у складу са законом послује извршавајући све своје законске обавезе, редовно подноси извештаје, редовно доноси и усклађује своје планове и програме, редовно тражи сагласности и израђује посебне програме за коришћење субвенција, гаранција и другог. Основани су Савет корисника и Стручни савета Националног парка.

У циљу побољшања корпоративног управљања директор и надзорни одбор проводе низ мера и активности према запосленима, према купцима, добављачима и корисницима заштићеног подручја у циљу успостављања интерне контроле рада предузећа, увођењем плана и анализе свих активности, утврђивања динамике прилива средстава и расхода трошкова, врши обуку запослених за интерну и екстерну ревизију и захтева се стручно усавршавање запослених и спроводе мере заштите на раду. Активности на едукацији купаца, добављача и корисника заштићеног подручја око законске процедуре и спровођења исте у пословању са јавним предузећем спроводе се како би се успоставио систем дневног праћења стања рада предузећа, који би требали да доведу до бољег чувања имовине, смањења трошкова и повећања зараде а самим тим боље информисање оснивача и власника са стварним стањем и које ће омогућити брже реаговање на тржишне поремећаје и већи приход оснивача.

Унутар јавног предузећа пословодство јавног предузећа утврђује и спроводи организацију која би требала да најоптималнију организациону структуру у циљу

утврђивања елемената планирања, организовања, извршења и контроле реализације радних активности за све запослене, а у циљу остваривања система реализације и комуникације и система правовременог извештавања о извршењу планских активности, унапређењу и проблемима, исправљању недостатака и смањењу трошкова и повећању производње и понуди услуга, као и ефикасне и правовремене контроле трошења државних средстава и извештавања власника о употреби средстава.

Систем корпоративног управљања у периоду реализације Плана треба да тежи осим просперитету предузећа и повећању добити оснивача и просперитету и бољитку запослених у свим областима, почев од побољшања радних услова до образовања и усавршавања и стварања претпоставки за напредак у послу. Такође у периоду рализације Плана радиће се на стварању претпоставки за презентацију предузећа у јавности као друштвено одговорне фирме.

II ПОСЛОВНА СТРАТЕГИЈА И РАЗВОЈ

1. СТРАТЕГИЈЕ

Стратегија Предузећа је одрживи развој, напредак, популаризација, очување и унапређење природних вредности регулисаних Законом о заштити природе („Сл.гласник РС“, број 36/09, 88/10, 91/10-исправка и 14/16), Законом о националним парковима („Сл.гласник РС“, број 84/15) и другим законским и подзаконским актима нормативно је регулисана област заштите природе и управљање националним парковима.

Усклађивањем правних прописа из области заштите природе и животне средине са прописима Европске уније, као и примена одредби међународних конвенција чији је потписник Република Србија примењују се европски и светски стандарди из ових области.

Јавно предузеће „Национални парк Фрушка гора“ своје стратешке планове темељи на следећим стратегијама:

- Национална стратегија одрживог коришћења природних ресурса и добара („Службени гласник РС“, број 33/2012),
- Стратегија биолошке разноврсности Републике Србије,
- Стратегија развоја шумарства („Службени гласник РС“, број 59/2006),
- Национални програм заштите животне средине („Службени гласник РС“, број 12/2010),
- Национална стратегија одрживог развоја („Службени гласник РС“, број 57/2008),
- Национална стратегија за апроксимацију у области заштите животне средине за Републику Србију („Службени гласник РС“, број 80/2011),
- Стратегија пољопривреде и руралног развоја 2014-2024. година („Службени гласник РС“, број 85/2014),
- Стратегија развоја туризма Републике Србије за период 2016-2025. година, Влада Републике Србије („Сл. гласник РС“, бр. 98/2016.),
- Стратегија управљања водама на територији Републике Србије до 2034. године („Службени гласник РС“, број 3/2017),
- Стратегија управљања отпадом („Службени гласник РС“, број 29/2010),
- Стратегија комуникације за област климатских промена - новембар, 2017. година, Београд.

Законски и правни оквири којима се уређује пословање предузећа су:

- Закон о јавним предузећима („Сл. гласник РС“, бр. 15/2016);
- Закон о заштити природе („Сл. гласник РС“, бр. 36/2009, 88/2010 и 91/2010 – испр., 14/2016 и 95/2018 – др. закон);
- Закон о националним парковима („Сл. гласник РС“, бр. 84/2015 и 95/2018 – др. закон);
- Закон о шумама („Сл. гласник РС“, број 30/2010, 93/2012, 89/2015 и 95/2018 – др. закон);

- Закон о заштити и одрживом коришћењу рибљег фонда („Сл. гласник РС“, број 128/2014 и 95/2018 – др. закон);
- Закон о накнадама за коришћење јавних добара („Сл. гласник РС“, број 95/2018 и 49/2019);
- Закон о дивљачи и ловству („Сл. гласник РС“, број 18/2010 и 95/2018 – др. закон);
- Закон о водама („Сл. гласник РС“, број 30/2010, 93/2012, 101/2016, 95/2019 и 95/2019 – др. закон);
- Закон о туризму („Сл. гласник РС“, бр. 17/2019);
- Закон о културним добрима („Сл. гласник РС“, бр. 71/1994, 52/2011 – др. закон и 99/2011 – др. закон);
- Закон о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/2005, 61/2005, 54/2009, 32/2013, 75/2014 и 13/2017-одлука УС, 113/2017) и 95/2018-аутентично тумачење ;
- Закон о утврђивању максималне зараде у јавном сектору („Сл. гласник РС“, број 93/12);
- Закон о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата, односно зарада и других примања код корисника јавних средстава („Сл. гласник РС“, број 116/2014 и 95/2018);
- Закон о начину одређивања максималног броја запослених у јавном сектору („Сл. гласник РС“, број 68/2015, 81/2016 – УС и 95/2018);
- Закон о јавним набавкама („Сл. гласник РС“, број 124/2012, 14/2015 и 68/2015);
- Закон о буџетском систему („Сл. гласник РС“, бр. 54/2009, 73/2010, 101/2010, 101/2011, 93/2012, 62/2013, 63/2013 – испр., 108/2013, 142/2014, 68/2015 – др. закон, 103/2015, 99/2016, 113/2017 95/2018, 31/2019 и 72/2019.);
- Закон о заштити од пожара („Сл. гласник РС“, број 111/2009, 20/2015, 87/2018 – др. закон, 87/2018 и 87/2018 – др. закон);
- Закон о роковима измирења новчаних обавеза у комерцијалним трансакцијама („Сл. гласник РС“, број 119/2012, 68/2015 и 113/2017);
- Закон о привредним друштвима („Сл. гласник РС“, бр. 36/2011, 99/2011, 83/2014 – др. Закон, 5/2015, 44/2018 и 95/2018)
- Уредба о утврђивању Просторног плана подручја посебне намене „Фрушка гора“ („Службени лист АПВ“, бр. 8/19)
- Уредба о поступку за прибављање сагласности за ново запошљавање и додатно радно ангажовање код корисника јавних средстава („Сл. гласник РС“, број 113/2013, 21/2014, 66/2014, 118/2014, 22/2015 и 59/2015 и 69/2019);
- Правилник о обрасцима тромесечних извештаја о реализацији годишњег, односно трогодишњег програма пословања јавних предузећа („Сл. гласник РС“, бр. 36/2016);
- Правилник о начину и поступку вршења надзора над спровођењем Закона о роковима измирења новчаних обавеза у комерцијалним трансакцијама између јавног сектора и привредних субјеката у којима су субјекти јавног сектора дужници и између субјеката јавног сектора, као и о начину и поступку достављања и преузимања података о преузетим обавезама субјеката јавног сектора, ради вршења тог надзора („Сл. гласник РС“, бр. 88/2015 и 16/2018);
- Правилник о вредности дневне, вишедневне и годишње дозволе за рекреативни риболов за 2019. годину („Сл. гласник РС“, број 80/2018);

- Правилник о начину, алатима и средствима којима се обавља привредни риболов, као и начину, алатима, опреми и средствима којима се обавља рекреативни риболов („Сл. гласник РС“, број 9/2017 и 34/2018);
- Правилник о облику и садржини шумског жига, обрасцу пропратнице, односно отпремнице, условима и начину жигосања посеченог дрвета, начину вођења евиденције и начину жигосања, односно обележавања четинарских стабала намењених за новогодишње и друге празнике („Сл. гласник РС“, број 93/2016);
- Правилник о начину одређивања и висини накнаде штете нанете рибљем фонду („Сл. гласник РС“, број 3/2016);
- Одлука о критеријумима и мерилима за утврђивање висине накнада за рад у надзорним одборима јавних предузећа („Сл. гласник РС“, бр. 102/2016)
- Наредба о мерама за одржавање и заштиту рибљег фонда („Сл. гласник РС“, број 56/2015);
- Одлука о накнадама за коришћење заштићеног подручја Националног парка Фрушка гора ("Сл. гласник РС", бр. 14/2019)

Интерна акта:

- Одлука о усклађивању пословања Јавног предузећа „Национални парк Фрушка гора“ Сремска Каменица, са Законом о јавним предузећима 05 број: 023-732/2017 од 31.01.2017. („Сл. гласник РС“, број 5 од 25 јануара 2017. године);
- Статут ЈП "Национални парк Фрушка гора" (бр. 1720/3 од 17.07.2017. године)
- Правилник о унутрашњем реду у националном парку Фрушка гора (бр. 2867/3 од 28.12.2010. године)
- Упутство о начину вршења послова чуварске службе ЈП "Национални парк Фрушка гора" (бр. 693 од 24.03.2011. године)
- Правилник о изменама и допунама правилника о рачуноводству и рачуноводственим политикама (од 30.11.2005. године)
- Одлука о одређивању услуга које ЈП "Национални парк Фрушка гора" обавља трећим лицима, уз накнаду и начин утврђивања те накнаде (бр. 2060/7 од 27.09.2010. године)
- Правилник о коришћењу службених возила (од 27.03.2009. године)
- Правилник о коришћењу средстава репрезентације (од 27.03.2009. године)
- Правилник о унутрашњим ознакама у националном парку Фрушка гора (бр. 2439/5 од 07.11.2007. године)
- Одлука о накнадама за коришћење земљишта ван граница националног парка Фрушка гора (бр. 2350/4 од 17.11.2006. године)
- Правилник о решавању стамбених потреба запослених (бр. 583/4 од 07.03.2005. године)
- Правилник о образовању и стручном усавршавању запослених у ЈП "Национални парк Фрушка гора" (од 04.11.2002. године)
- Правилник о начину чувања пословне и друге тајне ЈП "Национални парк Фрушка гора" Сремска Каменица (бр. 701 од 21.05.2003. године)
- Правилник о служби надзора (бр. 92/2 од 03.02.1995. године)
- Упутство о начину вршења послова службе надзора ЈП "Национални парк Фрушка гора"

- Правилник о лову у ловишту "Национални парк Фрушка гора"
- Правилник о начину и поступку унутрашњег узбуђивања у ЈП "Национални парк Фрушка гора" Сремска Каменица (бр. 2308-2 од 30.11.2015. године)
- Правилник о раду
- Правилник о систематизацији послова ЈП "Национални парк Фрушка гора" (од 20.01.2015. године)
- Правилник о безбедности и здрављу на раду (бр. 1530-7 од 29.06.2007. године)
- Правилник о планирању, производњи, складиштењу и отпреми дрвних сортимената (бр. 1305 од 15.08.2002. године)
- Правилник о уређивању поступка јавне набавке у ЈП "Национални парк Фрушка гора" Сремска Каменица (бр.529/1 од 13.03.2014.)
- Колективни уговор ЈП "Национални парк Фрушка гора" (бр. 133 од 21.05.2019. године.
- План управљања ЈП „Национални парк Фрушка гора“ за 2019 годину број:2432-2 од 13.11.2018.

2. СТРАТЕШКИ ЦИЉЕВИ ПРЕДУЗЕЋА

Стратешки циљ Предузећа је очувати и на виши ниво подићи природне вредности националног парка, стварати претпоставке за одрживи развој и презентације вредности националног парка. Стратешки циљ се реализује кроз дефинисане опште и специфичне циљеве развоја и дефинисане мере за постизање тих циљева.

2.1. Општи циљеве

Општи циљеве Националног парка Фрушка гора дефинирани су као заштита и унапређење природних вредности и ресурса, заштита и унапређење укупне биолошке и геолошке разноврсности, као и задовољењу научних, образовних, културних, туристичких, образовних и рекреативних потреба, у складу са начелима заштите природе и одрживог развоја.

Циљеве према Упутствима IUCN-а

Приближавањем ЕУ, Република Србија ће наставити усклађивати своја стратешка документа са смерницама докумената ЕУ. Из овог разлога у План управљања Националним парком Фрушка гора интегрисани су и циљеве према актуелним Упутствима IUCN-а (Dudley, N. /ed./ 2008 Guidelines for Applying Protected Areas Management Categories. IUCN: Gland, Switzerland. p.8-9.) дефинисан који се односе на заштићено добро II категорије по IUCN-у (национални парк). Општи циљеве су:

- очување и унапређење природног биодиверзитета заједно са његовом основном еколошком структуром и пратећим еколошким процесима, као и промоција едукације и рекреације.

- Управљање подручјем како би се одржали, у што природнијем стању, репрезентативни примерци физиографских региона, биотичких заједница, генетичких ресурса и ненарушених природних процеса;

- Очување виталних и еколошки функционалних популација и скупина аутохтоних врста у густинама које су довољне како би се дугорочно конзервирани интегритет и отпорност екосистема;
- Допринос посебно очувању врста широког дијапазона, регионалних еколошких процеса и миграционих путева;
- Управљање коришћењем од стране посетилаца у инспиративне, едукативне, културне и рекреативне сврхе на нивоу који неће проузроковати значајну биолошку или еколошку деградацију природних процеса;
- Узимање у обзир потреба локалних заједница, укључујући ту и употребу основних животних ресурса у мери у којој то неће негативно утицати на примарне циљеве.

2.2. Специфични циљеви

Израда и имплементација стратегије одрживог управљања стаништима, врстама и културним наслеђем;

- израда и имплементација плана управљања посетиоцима и савремено опремљену чуварску службу за спровођење унутрашњег реда, као и добро развијен план прихода и изграђен институционални капацитет;
- израда и имплементација политике комуникације, образовања и учешћа јавности, укључујући и политику рада са волонтерима;
- унапредити рад информативног центра и едукативне програме, као рад са локалним заједницама са циљем унапређења развијања еколошке свести локалних заједница и деце;
- надоградња постојећег и израдити и развити систем (годишњег) мониторинга
- очување, заштита и унапређење локалитета посебних природних вредности и реткости и њихово наменско коришћење за научна истраживања, едукацију, презентацију јавности и рекреацију, у складу са еколошким потенцијалима подручја.
- инвентаризација флоре и фауне, мапирање угрожених биљних врста и станишта.
- активна заштита кључних врста и њихових станишта.
- санација и ревитализација угрожених станишта, реинтродукција врста ишчезлих са подручја парка.
- очување, заштита и унапређење културно-историјског наслеђа Националног парка Фрушка гора.
- организована, мултидисциплинарна и дугорочна научна истраживања парка, едукација становништва, презентација и популаризација вредности парка;
- системским управљањем, контролом и надзором вршити спречавање нарушавања и деградације парка.
- усмерени развој постојећих и нових активности заснованих на потенцијалима и традицији подручја парка и непосредног окружења, развој туризма, спорта, рекреације у складу са функцијама парка.
- успостављање свих видова сарадње са корисницима подручја националног парка и локалним заједницама у циљу оптималног коришћења подручја, сагласно наменама и функцијама.
- сарадња у оквиру националне и међународне мреже заштићених подручја и развијање одговарајуће презентације природних вредности националног значаја.

- Дигитализација пословања и услуга
- Уређење водотокова.
- Развој противпожарне заштите.
- Туристичко уређење простора националног парка.
- Инфраструктурно опремање простора националног парка.

3. ПЛАНИРАНЕ СТРАТЕГИЈЕ ПРЕДУЗЕЋА

3.1. Заштита и очување природних вредности

3.1.1. Заштита Ливаде и ливадо-степе.

Укупна површина под ливадама на Фрушкој гори износи око 150 хектара, од тога је ван граница Националног парка око 100 хектара, а у границама око 50 хектара. Већина ових површина (око 80%) је у некој од фаза сукцесије. Највећи део ливадских површина налази се ван граница Националног парка и у власништву су углавном општина и приватних лица.

Новим законом о националним парковима ("Службени гласник РС" бр.84/2015) у обухват граница Националног парка Фрушка гора су ушли и издвојени пашњачки локалитети (Крушедолски пашњак, Нерадински до, Реметски до, Лежимирски пашњаци, Косаниште, Черевихке ливаде и др.) док је један део остао ван граница а налази се у заштитној зони и еколошкој мрежи. Значајне површине ових пашњака су обрасле и закоровљене, те је потребно приступити њиховој ревитализацији.

У циљу очувања ливадских екосистема и предеоне разноврсности у Националном парку Фрушка гора највише пажње треба посветити управо овим ободним ливадо-степским стаништима која су флористички и фаунистички најбогатија. У наредних 10 година јавно предузеће ће радити на редовном одржавању ових површина у сарадњи са локалном самоуправом, првенствено кроз коришћење ових површина на традиционалан начин (пашарење).

3.1.2. Заштита шуме

Шуме чине највеће површине Националног парка. Од 23.315,53 ха шума и шумских земљишта у НП Фрушка гора, које су од 1946 до 2011. године највећим делом биле државно власништво, на основу Закона о реституцији имовине црквама и верским заједницама Српској православној цркви је враћено око 6000 ха. Шуме и шумска земљишта се налазе на 8 административних и 44 катастарске општине. У вегетацијском смислу шуме Фрушке горе су сврстане у четири групе (комплекса) и то: алувијално-хидрофилни типови, ксеротермни и ксеромезофилни типови, мезофилни китњаково-грабови и други типови, мезофилни букови типови шума. Укупно је дефинисано преко 30 различитих типова шума, на различитим геолошким подлогама и земљиштима:

Газдовање шумама је усклађено са одредбама Просторног плана посебне намене подручја Фрушке горе и режимима и мерама заштите (одређеним законом о националним парковима и условима заштите природе). Шуме су подељене у 27 газдинских јединица (од којих 13 у државном власништву, 13 српски православни манастири, 1 шумска заједница Беочин). Газдовање шумама сопственика мањим од 100 ха врши се на основу програма.

Државним шумама се газдује преко 5 радних јединица за заштиту и унапређење и то: Сремска Каменица, Беочин, Врдник, Лежмир и Ердевик.

Према пореклу највише је изданаčkih шума (преко 80%), према очуваности више од 80% су очуване састојине. Шуме Фрушке горе су претежно мешовите (74%), а у њима је заступљено преко 50 врста дрвећа. Најзаступљеније су сребрнолисна липа 37%, китњак 18%, цер 11%, буква 9%, граб 5% и др. Укупна дрвна запремина износи више од 5,5 милиона m. Неповољне чињенице које карактеришу шуме Фрушке горе су изданаčko порекло и велика старост састојина (више од 12000 ha), са смањеном способношћу природног обнављања, као и измењеност екосистема карактерисана нестанком едификатора, храстова и букве, и доминацијом сребрнолисне липе. Овакво стање је резултат различитог власништва и третмана шума у прошлости, али и сушења храста крајем прошлог века.

Присутно је штетно деловање бројних фактора абиотичке и биотичке природе. Од абиотичких фактора на прво место долазе аерозагађења, промене климе, пожари и сл. Од биотичких фактора свакако највећи значај имају патогене гљиве и штетни инсекти. Сушење шума на подручју Националног парка Фрушка гора је нарочито било изражено осамдесетих и деведесетих година прошлог века

На подручју Националног парка Фрушка гора постављене су две биоиндикацијске тачке нивоа 1 (Сремска Каменица, Лежмир), нивоа 2 (Сремска Каменица и Краљеве столице) и нивоа 3 (Андревље) за праћење стања (сушења) шума у европској мрежи 16 x 16 км. Пројекат се реализује у сарадњи са Институтом за низијско шумарство и животну средину а обавеза Националног парка је прикупљање и достава података.

Шумама се газдује рационално у циљу побољшања заштите, структурне изграђености, порекла, еколошке стабилности, здравственог стања. Национални парк Фрушка гора настоји да уз трајно очување, заштиту и унапређење те рационално, мултифункционално и одрживо коришћење стварно (затечено) стање преводи ка оптималном функционалном стању шума.

3.1.3. Заштита флоре, фауне и фунгије

Досадашњом биолошком валоризацијом подручја Националног парка Фрушка гора утврђено је присуство бројних врста флоре, фауне и фунгије од којих су многе на листи заштићених и строго заштићених врста у Србији. Њихова заштита спроводи се првенствено очувањем станишта, како шумских тако и ливадо-степских, односно кроз активности које спречавају деградацију или утичу на побољшање услова на подручјима на којима је, због неадекватног газдовања пре успостављања заштите, дошло до ремећења природне равнотеже.

Активности у овом делу програма односе се првенствено на наставак праћења стања (мониторинг) бројних природних реткости и појединих индикаторских врста флоре, фауне и фунгије (нпр. утврђивање постојања биљне врсте шафран) ради утврђивања њиховог распрострањења, величине и стања популација на простору којим управљамо. Поред праћења стања планирају се и посебне активности на заштити појединих врста, за које се претпоставља да је то неопходно ради очувања и унапређења популација.

3.1.4. Заштита геонаслеђа

На подручју Националног парка Фрушка гора издвојено је више значајних локалитета геонаслеђа: Палеонтолошки локалитет „Гргетег“, Палеонтолошко налазиште горње креде у сливу Орловачког, Доброг и Черевихког потока, Палеонтолошки локалитет „Папрадине“, Гргуревачка пећина, Стене „Орловац“, Палеонтолошки локалитет „Шакотинац“, Петролошки локалитет „Козје брдо“ и Вулкански туф „Галерија Раковац“. У циљу промоције геолошких вредности уређени су и следећи напуштени површински копови Стражилово 1, Стражилово 2, Парагово 1 и 2, Перина пећина и Козје брдо. У циљу очувања геонаслеђа НП Фрушка гора неопходно је чување и спречавање недозвољених активности на локалитетима, подстицање настављања истраживања и ажурирање база података.

3.1.5. Заштита извора, водених токова и акумулација

Фрушка гора се одликује разноврсним подземним водама и обиљем различитих типова извора који доприносе укупној водној мрежи.

Подземне воде јављају се у облику извора који у зависности од водног режима могу бити стални, периодични или повремени. Велики број сталних извора су каптирани те их локално становништво и посетиоци често користе. Појава минералних и термалних извора је карактеристична за ово подручје.

Површинску хидрографију чине 42 водотока чија су изворишта у планинском делу Фрушке горе, од којих 26 отичу према Дунаву. Потоци са јужне стране су знатно дужи и према Сави отиче 16 потока

Седамдесетих година прошлог века изграђено је 15 микроакумулација на бујичним потоцима јужне подгорине Фрушке горе. Основна функција ових микроакумулација је била заштита од поплава.

Циљеви:

- Очување изворишта, водених токова и акумулација
- Стратешко планирање у области заштите природе заснива се на очувању и унапређењу природних и створених вредности, као и укупне биолошке, геолошке и предеоне разноврсности кроз очување станишта, строго заштићених и заштићених врста флоре, фауне, фунгија, објеката геонаслеђа и кључних обележја предела, уз обезбеђење институционално-организационе подршке као и сарадње корисника.

Детаљније активности и мере, са неопходним финансијским средствима планирају се кроз годишње програме пословања.

4. ЗАШТИТА И ОЧУВАЊЕ СТВОРЕНИХ ВРЕДНОСТИ

4.1. Културно-историјске вредности

Национални парк Фрушка гора је важан елемент историјског и културног идентитета Републике Србије. На подручју националног парка налази се 17 манастира Српске православне цркве, због чега се Фрушка гора назива и Српском светом гором. На подручју националног парка налазе се и археолошка налазишта која доказују о постојању насеља

пре нове ере и из римског и средњовековног периода. Подручје националног парка има богату историјско наслеђе из НОБ-а и то је обележено низом споменика из времена борбе против фашизма.

Главни циљеви заштите културно-историјских вредности су: реконструкција и адаптација постојећих споменика и радови на уређењу и откривању археолошких налазишта која нису испитана и уређење истих, инфраструктурно повезивање, отварање за посетиоце и приступачност путем уређења стаза, локалитета и друго. Утврђивање статуса и категоризацији непокретних културних добара за евидентирана добра која уживају претходну заштиту, истраживање и израда регистра објеката народног градитељства као и њихова заштита као и активности у циљу стицања међународног статуса заштите подручја националног парка и укључивање културног наслеђа у националне и европске путеве културе.

4.2. Насеља, становништво и инфраструктура

Национални парк „Фрушка гора“ простире се на деловима територија: града Новог Сада – општина Петроварадина, града Сремске Митровице, општина Бачка Паланка, Беочину, Индија, Ирин, Сремски Карловци и Шид у оквиру 45 катастарских општина.

Најбитнији фактори који су били од пресудног значаја за положај фрушкогорских насеља су природни фактори: река Дунав, фрушкогорски потоци, Фрушка гора као планина и лесна зараван која опкољава Фрушку гору. Фрушкогорска насеља налазе се ван граница Националног парка Фрушка гора иако су нека од њих дубоко уклињена у саму Фрушку гору заузимајући долине потока. Велики број насеља настао је уз православне манастире и сам њихов назив "прњавор" говори о начину њихова настанка. Мрежа фрушкогорских насеља је релативно велике густине (3,9 насеља на 100 км²) у односу на просјек АП Војводине од 2,2 насеља на 100 км². Овај податак нам говори о значају Фрушке горе за локалну заједницу јер су људи увек насељавали подручја на којима су могли да нађу услове за живот и рад. Због природних карактеристика простора на којима су настала, ова насеља су нешто мања по броју становника у односу на војвођански просек (2226 становника у односу на 4351 становника по насељу). Становништво подручја осетно је повећано у периоду 1991.-2002. године. Стално становништво повећано је за 13 %. Број становника повећан је у 38 насеља, а у 18 насеља је број становника смањен. Пораст укупног броја становника овог подручја у периоду 1991.-2002. године је резултат високо позитивног миграционог салда, док је природни прираштај био негативан. Природни прираштај у периоду 1991.-2002. год. био је негативан у чак 47 насеља, нулти прираштај је забележен у 2 насеља, а позитиван природни прираштај имало је свега 7 насеља. Основни разлог одлучујућег доприноса миграција демографском развоју овог подручја је избеглиштво. Избеглице су, са уделом од 25,2 % премашиле четвртину домаћег становништва, а скоро 30.000 лица нашло је уточиште у насељима ове области. Према резултатима најновијих пројекција у наредних 20 година број становника овог подручја смањиће се за 5 %. То није велики пад, тако да се квантитет укупног становништва неће много променити па не треба очекивати да ће то значајније реметити свеукупни развој. Значајнији ће бити утицај квалитета становништва, јер негативан природни прираштај становништва значи и његово старење. У овом приказу дати су основни демографски подаци за градове и општине на којима се простире Национални парк Фрушка гора:

-Град Нови Сад – површина града износи 699 km², обухвата 16 насеља, укупан број становника је 330.527; - Бачка Паланка- површина општине износи 575 km², обухвата 14 насеља, укупан број становника је 28239; - Беочин - Површина општине износи 186 km², обухвата 8 насеља, укупан број становника је 15726; - Сремски Карловци- Површина општине је 51 km², обухвата једно насеље, укупан број становника је 8.819, - Град Сремска Митровица – Површина града износи 762 km², обухвата 26 насеља, укупан број становника износи 80.881, - Шид – Површина општине износи 687 km², у њеном саставу је 19 насеља, укупан број становника износи 34.957, - Инђија – Површина општине је 386 km², у њеном саставу је 11 насеља, укупан број становника је 47.433 и - Ириг – Површина општине износи 230 km², обухвата 12 насеља, укупан број становника је 11.205.

Простору националног парка директно гравитира преко 550.000,00 становника што директно утиче на развој инфраструктуре и то превходно путне и енергетске. Преко подручја националног парка пролази више регионалних и локалних саобраћајница а у реализацији је аутопут коридора 12 Рума-Нови Сад са тунелом кроз Фрушку гору и изградња железничког коридора Београд-Нови Сад-Будимпешта, што оптерећују подручје националног парка у смислу заштите и очувања а олакшава промоцију. У домену квалитета путне инфраструктуре може се рећи да је подручје националног парка је неадекватно а што се тиче инфраструктуре неопходне за заштиту и очување природних вредности (водовод, канализација и запуштена. Нема изграђеног водовода, канализације, струје и гаса на атрактивним излетничким локалитетима. Неопходно је просторно туристичко уређење, уређење пешачких и бициклистичких стаза, изворишта, археолошких налазишта, уређење културних и историјских знаменитости и повезивање истих у туристичке целине, и са локалном инфраструктуром

5. ПЛАНИРАЊЕ ГАЗДОВАЊА ШУМАМА

Шумом као добром од општег интереса мора се газдовати тако да се очувањем њених вредности обезбеди одрживост свих функција шумских екосистема.

Основни узгојни облик шума коме треба дугорочно тежити на простору Националног парка јесте висока шума (настала из семена) те је циљ радова на нези и обнављању шума превођење изданачких састојина у виши узгојни облик уз очување биодиверзитета чиме се повећава продуктивност, биолошка стабилност и виталност састојина те се унапређују еколошке, економске и социјалне функције шума.

Мере и активности на унапређењу и очувању стања шумских састојина подразумевају:

- постепено превођење изданачких шума у виши узгојни облик
- природну и вештачку обнову шумских састојина
- очување мешовитости шума у складу са типолошком припадношћу
- очување и унапређење стања високих шума благовременим и планским извођењем мера неге и обнове.

Планирање газдовање шумама је скуп свих радњи и поступака који се изводе у циљу израде планских докумената као средњорочних планова у шумарству.

У планском периоду планирана је:

- Израда газдовања шумама за газдинску јединицу „Стражилово-Парагово “ за период 2027-2036. године,
- Израда Основе газдовања шумама за газдинску јединицу „Чортановачка шума“ за период 2027 - 2036. година,
- Израда Основе газдовања шумама за газдинску јединицу „Врдник Моринтово “ за период 2027-2036. година,
- Израда Основе газдовања шумама за газдинску јединицу „Поповица-Мајдан-Змајевац“ за период 2027-2036. година,
- Израда Основе газдовања шумама за газдинску јединицу „Катанске ливаде-Осовље“ за период 2027-2036. година.
- Израда Основе газдовања шумама за газдинску јединицу „Андревље-Тестера-Хајдучки брег “ за период 2027-2036. година.
- Израда Основе газдовања шумама за газдинску јединицу „Шуљамачка главица-Краљевац“ за период 2027-2036. година.
- Израда Основе газдовања шумама за газдинску јединицу „Равне“ за период 2027-2036. година.
- Израда Основе газдовања шумама за газдинску јединицу „Биклав“ за период 2027-2036. година.
- Израда Основе газдовања шумама за газдинску јединицу „Јанок “ за период 2027-2036. година.
- Израда Основе газдовања шумама за газдинску јединицу „Гвоздењак-Лице “ за период 2027-2036. година.
- Израда Основе газдовања шумама за газдинску јединицу „Полој“ за период 2027-2036. година.
- Израда Програма газдовања шумама сопственика на подручју Националног парка „Фрушка гора“ за период важења 2024.-2033. година,

Основе газдовања шумама су специјалистички планови за шуме који прописују одрживо газдовање (уз услове заштите производње и трајност приноса и прихода).

Основе као планови садрже опис стања шума, разраду општих смерница из плана развоја, евиденцију и анализу спроведених мера газдовања, планове газдовања по врсти и обиму послова, времену, начину и месту њиховог спровођења, као и вредност шума.

Основа се израђује на основу услова заштите природе и утврђеног стања шума на терену (састојинске инвентуре), важности је десет година и на њу сагласност даје Покрајински секретаријат за пољопривреду, водoprивреду и шумарство по претходно добијеној сагласности министарства надлежног за послове заштите животне средине (у складу са чланом 20. Закона о националним парковима). За израду основе биће ангажовани извођачи радова који за те послове поседују лиценцу и биће изабрани путем јавних набавки (тендера).

Детаљније активности на изради основа газдовања, са неопходним финансијским средствима планирају се кроз годишње програме пословања.

5.1. Гајење шума

Место и време провођења радова на гајењу шума, те њихов обим и врста (припрема за пошумљавање, пошумљавање, попуњавање, окопавање, селективно уклањање подраста,

уклањање корова, осветљавање подмлатка, сечење изданака и избојака, чишћења у младим састојинама и културама, прореде и др.) је утврђен десетогодишњим и годишњим планским документима. Конкретне површине одређују се на основу стварних станишних прилика, затеченог стања састојина, врста дрвећа, досадашњих узгојних поступака, као и уroda семена претходне године од којег зависи производња садница, а тиме и могућност пошумљавања/попуњавања у датој години.

Стање шума према старосној структури на подручју Националног парка Фрушка гора је незадовољавајуће. Неповољан је размер добих разреда. VIII добни разред је најзаступљенији (42%). Највеће површине (70 %) једнодобних шума чине дозревајуће и зреле састојине (VI, VII, VIII, IX добни разред). Имајући при томе у виду и изданачко порекло свако одлагање обнове ових састојина би довело до још неповољније ситуације за шумске екосистеме. Обнова зрелих и презрелих састојина уз очување биолошке разноврсности, има за циљ подизање шума са врстама дрвећа прилагођеним станишним условима и дугорочним циљевима управљања Националним парком.

Обнављање шума се проводи различитим врстама секова у састојинама предвиђеним за обнову (чиста сеча, чиста сеча са котличањем пањева, оплодна сеча-припремни сек, оплодна сеча-оплодни сек, оплодна сеча- завршни сек, припремни и оплодни, те оплодни и завршни сек). Неопходно је наставити праћење процеса обнове и израдити стратегију обнове аутохтоних шума.

5.2. Расадничка производња

За потребе подизања нових шума, за вештачко обнављање и попуњавање у састојинама где природна обнова није у потпуности успела, Јавно предузеће је организовало расадничку производњу неопходан садни материјал производи у три расадника:

- "Велико воће"-РЈ Беочин

- "Врдник"-РЈ Врдник

- „Беочински рит“ - РЈ Беочин

У расаднику „Велико воће“ и „Врдник“ производе се саднице аутохтоних храстова, букве, липе и осталих лишћара, а у расаднику „Беочински рит“ садни материјал топола и врба.

5.3. Заштита шума

Чување шума, заштита шумских екосистема од пожара, мониторинг шумских екосистема и утврђивање показатеља екосистемског приступа газдовања шумама, очување природног састава и структуре аутохтоних шумских и унапређење измењених екосистема, праћење појаве сушења шума и наставак праћења на биоиндикацијским тачкама нивоа 1 и 2, наставак рада Прогнозно-извештајне службе и праћење популације штетних инсеката, праћење и сузбијање ширења алохтоних врста, и других активности које ће се проводити из области заштите шума.

5.4. Коришћење шума

Коришћење шума представља валоризацију свих претходних радова, првенствено узгојних и примену одговарајућих мера заштите, уопште рационалног управљања шумом као ресурсом. Активност на коришћењу шума обухвата спровођење годишњих, редовних планова сеча обнављања, плана проредних и санитарних сеча, у складу са основама газдовања шумама у државним шумама.

По плановима сеча обнављања, плану проредних и санитарних сеча, планирано је да се годишње просечно дозначи до 77.000 м³ бруто дрвне запремине, а спровођење је зависно од различитих фактора (урод семена, стање подмлатка, биотички и абиотички фактори и др.). На основу дозначене дрвне запремине, планирана се производња дрвних сортимената и приход од дрвних сортимената.

5.5. инвестиције у шумарству- шумске саобраћајнице

Због повећања отворености шума, лакшег и ефикаснијег спровођења мера заштите и развоја (чувања, противпожарне заштите, боље реализације планова , извођења мера на обнови, нези и заштити шума, те због смањења трошкова извоза дрвних сортимената потребно је наставити радове на изградњи нових и одржавању постојећих шумских саобраћајница (тврдих шумских путева, меких шумских путева и влака). Значајна средства за изградњу тврдих шумских путева су протеклих година добијена из Покрајинског буџетског фонда за шуме.

5.6. Израда катастра шумских путева

У наредном периоду је потребно ажурирати преглед положаја шумских путева у простору, односно отвореност комплекса државних шума и шумских земљишта и њихову повезаност са мрежом јавних путева. Катастар шумских путева представља евиденцију свих шумских путева по положају у простору, категорији, функционалном стању и оцини употребљивости. Потребно је снимити све путне правце на терену и укњижити у катастар непокретности.

6. ОСТАЛИ ШУМСКИ ПРОИЗВОДИ

Остали шумски производи обухватају све производе шума који нису производи од дрвета (шумски плодови, лековито и друго биље, гљиве, коришћење камена, шљунка песка, хумуса, пчеларење и др.)

Количине и локације за сакупљање врста под контролом промета (Уредба о стављању под контролу коришћења и промета дивље флоре и фауне - „Службени гласник РС” бр. 31/05, 45/05-исправка, 22/07, 38/08, 9/10 и 69/11), утврђује надлежно Министарство на годишњем нивоу, а према истим вршиће се и њихово контролисано сакупљање/производња.

Сви радови у шумама по врстама обиму и локацијама, утврђују се Основама за газдовање шумама и Годишњим планом, при чему се површине на нивоу годишњих радова утврђују у текућој за наредну годину.

Услови заштите природе за активности предвиђене основама газдовања шумама дати су посебним решењима у поступку давања сагласности на исте.

7. ШУМЕ СОПСТВЕНИКА

Шуме сопственика на подручју Националног парка „Фрушка гора“ чине:

- шуме сопственика појединачног поседа мањег од 100 ха
- шуме српских православних манастира
- шуме шумске заједнице Беочин

Шумама сопственика на подручју Националног парка „Фрушка гора“ чији је посед мањи од 100 ха газдује се на основу Програма газдовања шумама за период 2014-2023. године. Јавно предузеће у оквиру шума сопственика, обављања стручно техничке и саветодавне послове физичким лицима-власницима шума. У програмима се посебан значај даје унапређењу стања постојећих шума, изради планова подизања нових шума, израда плана заштите шума од пожара, дознака стабала за сечу, праћење утицаја биотичких и абиотичких чинилаца на здравствено стање шума, жигосање посеченог дрвета и издавање пропратница, премер, обрачун и евиденција бесправно посеченог дрвета, евиденција извршених радова на заштити, гајењу и коришћењу шума по програму, обавештавања надлежних органа о бесправним радњама као стручно саветодавним пословима. Детаљније активности са потребним финансијским средствима планирају се кроз годишње планове као и програме пословања, а неопходна средства делимично се рефундирају и из Покрајинског буџетског фонда за шуме.

Стратешки и дугорочни циљеви за шуме сопственика су:

- заштита и унапређивање стања постојећих шумских екосистема
- рационално коришћење шума уз поштовање принципа вишефункционалности
- одржавање еколошке равнотеже
- обезбеђење оптималне обраслости и повећање површине под шумама у сарадњи са сопственицима шума.
- очување трајности приноса и укупне вредности шума
- очување општекорисних функција шума

Површина под шумама и шумским земљиштима које су у власништву српских православних манастира износи око 6000 ха. Шуме су подељене у 13 газдинских јединица за које су израђене основе газдовања шумама за период 2017-2026. године. Такође за шуме шумске заједнице Беочин постоји израђена основа газдовања шумама за период 2017-2026. године.

Сопственици шума осталих облика својине за које се доносе основе газдовања шумама (манастири, шумска заједница Беочин) обавезни су према закону вршити послове чувања шума и стручне послове наведене законом или овластити друго правно лице да их обавља у име и за рачун сопственика.

8. ЛОВСТВО И РИБАВСТВО

ЛП „НП Фрушка гора“ газдује истоименим ловиштем укупне површине 25.518,45 ха. Основне ловне врсте дивљачи са којима се газдује у ловишту су јелен европски, срна, дивља

свиња. У оквиру ловишта налазе се два ограђена дела ловишта, Ворово, укупне површине 1.450,56 ха, у коме се води брига о европским јеленима, дивљом свињом, јеленом лопатаром и муфлоном, и ограђеним делом ловишта-узгалиште Равне, укупне површине 111,74 ха, где газдује са европским јеленом.

Ловиште је основано с наменом јединственог, планског и дуготрајног(одрживог) газдовања популацијама дивљачи за коју постоје природни услови за опстанак и репродукцију. За ловиште је донесена Ловна основа ловишта „Национални парк Фрушка гора“ за период 2015-2025 .године.

Основни циљ газдовања је очување, заштита и унапређење популација дивљачи обезбеђивањем станишних услова, као и постизање оптималне бројности и генетске стабилности дивљачи различитим активностима (додатна прихрана, изградња и одржавање ловнотехничких објеката, производња хране, обезбеђивање мира у ловишту, мелиорација и насељавање дивљачи, мониторинг дивљачи)

Према конкурсима за управљање рибарским подручјем ЈП Национални парк Фрушка гора добио је на управљање делове Рибарског подручја „Срем“ и то следеће акумулације: АК“Мохарач“, АК“Бруја“, АК“Сот“, АК“Међеш“, АК“Врањаш“, Гајићева бара, канал Галовица и Канал Јарчина. Управљање рибљим фондом на риболовним водама врши се у складу са принципом одрживог коришћења, које доприноси очувању рибљег фонда и водених екосистема. Чување и контролисано коришћење рибљег фонда, порибљавање, праћење квалитета вода су активности које је неопходно проводити.

Конкретне активности и финансијска средства планирају се на годишњем нивоу кроз годишње Програме Управљања и Пословања који се доносе на новоу Предузећа за целу делатност Предузећа а за ловство и рибарство на основу специјалистичких планова из области ловства и рибарства (ловна основа, годишњи план газдовања ловиштем, програми управљања рибарским подручјем).

9. ТУРИЗАМ, ПРЕЗЕНТАЦИЈА И ИНФОРМИСАЊЕ

Подручје Националног парка Фрушка гора представља изузетно атрактивно подручје за обилазак и разгледање заштићеног подручја за индивидуалне и групне посете, услуге водича, посматрање дивљег света, презентације у Информативном центру за посетиоце, едукативне часове, услугу изнајмљивања средстава и опреме за бављење спорским активностима, рекреативним активностима едукацију и опоравак.

Национални парк Фрушка гора проглашен је пре 60 година и позната је дестинација туристима и излетницима из околних али и удаљенијих места нарочито популарна дестинација је за становнике градова (Београд, Нови Сад, Сремска Митровица) и општина које са наслањају на његову територију што представља изузетан потенцијал за развој туризма јер око 3 милиона људи гравитира према Националном парку. Магистрални пут Нови Сад – Рума – Шабац пролази кроз Национални парк, а постоји још двадесетак путева који улазе у национални парк, тако да је немогуће пратити број посетилаца. Обзиром да је НП пре свега популарно излетиште, где се туристи долазе породично, може се рећи да је структура посетилаца у складу са тим, тј. да је велик проценат деце која са родитељима или организовано преко школа долазе у национални парк. По ободу националног парка

смештено је 17 православних манастира који су атрактивна туристичка дестинација, где долази велики број туриста углавном организовано. Иако сви манастири нису на територији НП, већина њихових посетилаца неминовно пролази кроз територију НП, што их чини и потенцијалним посетиоцима самог НП. Такође, већ наведеним магистралним путем кроз НП дневно прође неколико хиљада возила, што већ само по себи потенцијално представља велики број посетилаца НП. Најпосећенији локалитети су Иришки венац, Стражилово и Змајевац где је и концентрисан туристички садржај, док број посетилаца према западу опада. На Иришком венцу оформљен је Информативни центар, где посетиоци могу да добију све потребне информације, а у чијем саставу је и природњачка збирка где су приказане све природне и културне вредности. У склопу Информативног центра оформљена је и едукативна стаза дуж које су постављене информативне табле, са свим битним подацима о националном парку. Управљач не поседује смештајне капацитете (туристичко-угоститељску материјалну базу), али на територији националног парка се налази преко 40 објеката за смештај разноврсних у различите типове и категорије. Већину смештаја чине приватни апартмани и собе. Постојећи смештајни водичи и интернет портали за Фрушку гору показују шаренолику понуду категорисаних и некатегорисаних смештајних капацитета. Смештајних објеката има на целој територији Фрушке горе, али су концентрисани у већим насељима (Сремски Карловци, Бачка Паланка, Рума, Сремска Митровица, Врник и др.). Неколицина смештајних капацитета налази се на оброцима планине. Такође налази се и неколико хотела – спа центара и еко камп. Туристичка понуда националног парка обухвата пешачење по природи шумским стазама, планинарење, вожњу бициклом, фотографисање, посматрање птица, посматрање дивљачи а у летњим месецима и купање на акумулацијама. Планинари организовани у планинарска друштва или индивидуално, редовни су посетиоци Националног парка, међутим њихов број (није лако прецизно утврдити) није могуће утврдити. Важну манифестацију представља Фрушкогорски маратон који се организује у мају сваке године и на коме учествује око 13000 планинара. Посебну туристичку понуду чији потенцијал није довољно искоришћен чини ловни туризам у отвореном и ограђеном ловишту. Обзиром на потенцијал и неискоришћене могућности, могуће је много урадити на развоју туризма у НП, али уједно је потребно водити рачуна да повећан број људи и развој инфраструктуре не доведу до негативног утицаја на природу (отпадне воде, смеће, аерозагађење...).

Сви туристички производи Националног парка „Фрушка гора“ биће утемељени на могућности стицања богатих и јединствених искустава упознавањем Националног парка „Фрушка гора“, јединственим природним феноменима, очуваној природи и едукацији. Туристички производи Националног парка „Фрушка гора“ биће промовисани на националном и међународном тржишту путем сајамских наступа, штампаних и електронских медија, штампаног и видео материјала и коришћењем савремених технологија.

Кроз годишње програме пословања предвидеће се детаљније активности са неопходним финансијским средствима.

9.1. Инвестиције за потребе туризма

Инвестиције за потребе туризма односе се превасходно на унапређење рада и могућности Информативног центра на Иришком венцу, на инверстицијама на уређењу

излетничких локалитета, промоцији и презентацији националног парка стварању претпоставки за улагања у туристичке објекте од стране трећих лица, јавно-приватно партнерство, израда елабората и уређење локалитета који ће се понудити туристима. Предузеће стратешки планира инвестиција за потребе туризма и посетилаца у Националном парку Фрушка гора што подразумева и просторно и инфраструктурно опремање и дигитализацију у функцији квалитетног туристичког доживљаја природних и културних вредности.

Инвестиције на изградњи и реконструкцији наведених објеката планираће се у складу са предвиђеном динамиком у Програмима управљања Националним парком „Фрушка гора“ за године трајања Плана.

10. НАБАВКЕ

Јавно предузеће „Национални парк Фрушка гора“ врши набавке услуга, добара и радова за потребе пословања и обављања делатности у складу са законодавним оквиром система јавних набавки у Јавном предузећу „Национални парк Фрушка гора“ који се заснива на Закону о јавним набавкама („Службени гласник РС“, бр 124/12, 14/2015 и 68/15), као и донетим подзаконским актима и интерним актима Јавног предузећа „Национални парк Фрушка гора“ а у складу са Програмом Управљања и Пословања које Национални парк доноси за сваку годину и на који оснивач даје сагласност. За систем јавних набавки од значаја су и други закони и подзаконски акти којима се уређује област јавних набавки, закон којим се уређује општи управни поступак, закон којим се уређују прекршаји и кривични законик).

У складу са Законом о јавним набавкама, Правилником о ближем уређивању поступка јавне набавке ближе се уређују процедуре планирања набавки, спровођење поступка јавних набавки и извршење уговора. Такође правилником се уређују учесници, одговорности, начин обављања послова јавних набавки у области планирања набавки, одговорност за планирање, начин обезбеђивања конкуренције, спровођење и контрола јавних набавки, начин праћења извршења уговора о јавним набавкама.

У пословању Предузећа најбитније су набавке услуга на сечи, гајењу, одржавању расадника и набавка добара неопходне за обављање делатности (возила, ХТЗ опрема, и друго) и дигитализација целокупног система пословања ради стварања претпоставки за унапређење заштите, отворености и контроле пословања.

Циљ предузећа је да кроз систем јавних набавки смањи трошкове пословања, повећа ефикасност и продуктивност ангажованих извођача.

Јавно предузеће „Национални парк Фрушка гора“ доноси План јавних набавки и спроводи јавне набавке на основу наведеног Плана и у складу са годишњим Програмима пословања и управљања.

11. ИЗДАВАЧКА ДЕЛАТНОСТ

Предузећа у сврху обављања делатности и промоције вредности националног парка издаје лексиконе, монографија, публикација, приручника, упутстава, плаката, карата и

другог штампаног материјала, као и израђује видео и филмске урадке које су од интереса за заштићено подручје

Посебна активност је израда промотивног материјала намењених посетиоцима у центрима за посетиоце, рекламног и комерцијалног материјала за учешће на сајмовима, скуповима и презентацији удружењима и другим организацијама.

Средства за наведене активности планирају се кроз годишње програме управљања и пословања.

12. ИНФОРМАЦИОНИ СИСТЕМ

Информациони системи и дигитализација представљају основ за модернизацију предузећа и за промоцију и контролу пословања као и за стварање претпоставки за даљи развој. Ради се на успостављању и имплементацији ГИС система, информативног система за презентацију и комуникацију са посетиоцима и корисницима услуга националног парка у циљу поједностављења процеса рада, као и разних е-сервиса за посетиоце националног парка.

Информациони системи треба да омогуће стварање базе података, неопходних за пословање предузећа и пружање квалитетније услуге посетиоцима и корисницима националног парка. Информациони системи треба да омогуће контролу, превенцију и комуникацију као и отвореност предузећа у циљу испуњавања основне мисије Предузећа.

Ради остваривања претходне активности неопходна је и едукација запослених у вези примене информационо-комуникационих технологија тако да се одређена средства планирају и за образовање и усавршавање запослених.

Детаљније активности са потребним финансијским средствима биће приказане у оквиру годишњих програма пословања.

13. НАУЧНО-ИСТРАЖИВАЧКИ РАД

Иако су до сада вршена бројна научна истраживања на Фрушкој гори она се још увек води као недовољно истражено подручје у Србији, посебно по питању биодиверзитета.

Основни циљ биолошких истраживања у наредних 10 година биће комплетирање базе података о стаништима и врстама у свим деловима Националног парка, са посебним акцентом на оне врсте које су битне за управљање заштићеним подручјем. У сарадњи са научним институцијама истраживања ће се планирати и спроводити првенствено на темељу потреба, односно приоритет ће имати она истраживања чији резултати ће бити применљиви у пракси по питању заштите природе. Наставиће се научна истраживања из различитих области важних за очување подручја (допуна базе података о распрострањењу свих врста на основу података из литературе и текућих истраживања, сарадња са научним институцијама и покретање заједничких пројеката на истраживању диверзитета флоре, фауне и фунгије и публикавање података о свим недовољно проученим групама организама, осталим природним те створеним вредностима). Такође ће се успоставити

праћења стања (мониторинг) на свим деловима заштићеног подручја (према стаништима или индикаторским врстама).

14. БЕЗБЕДНОСТ И ЗАШТИТА НА РАДУ И ОБРАЗОВАЊЕ ЗАПОСЛЕНИХ

Јавно предузеће „Национални парк Фрушка гора“ у складу са законским обавезама и у сврху стварања безбедних и здравих услова за рад запослених и њихово задовољство спроводи мере за успостављање безбедног и здравог рада а ради смањења повреда на раду и професионалних обољења.

У сарадњи са институцима који се баве и врше оценама услова за здрав и безбедан рад и у сарадњи са државним институцијама које спровode контролу испуњености услова за здрав и безбедан рад Предузеће спроводи мере кроз следеће активности :

- управљање ризиком на свим нивоима, које подразумева примену правила у пословању анализе и систематско евидентирање и процењивање свих радњи у процесу рада који могу узроковати настанак повреда на раду, обољења или оштећења здравља запослених, као и утврђивање могућности, односно начина спречавања отклањања или смањења наведених ризика;
- стално стручно оспособљавање и усавршавање запослених и лица за безбедност и здравље на раду;
- одржавање семинара и едукативних предавања за све запослене, са нагласком на руково-диоце служби и запослене који раде у сектору заштите и развоја и служби чувара заштићеног подручја;
- стална контрола извођача радова и купаца дрвних сортимената на пању;
- набавка средстава и опреме личне заштите, у складу са Актом о процени ризика Предузећа.
- примена ГИС технологије и ГПС, одржавање шумских комуникација, контрола и заштита
- Природе

Детаљније активности са неопходним финансијским средствима планираће се кроз годишње програме пословања.

III УТИЦАЈИ НА СТРАТЕГИЈЕ И РАЗВОЈ ПРЕДУЗЕЋА

1. МАРКЕТИНГ АКТИВНОСТИ И САРАДЊА

Јавно предузеће „Национални парк Фрушка гора“ као управљач заштићеног подручја кроз спровођење активности на тржишту и кроз сарадњу са заинтересованим правним и физичким лицима и правним и физичким лицима која обављају делатност у заштићеном подручју као и кроз јавну презентацију у медијима врши своју законску обавезу промоције заштићеног подручја и презентацију својих производа и услуга према купцима и корисницима истих. Сам маркетинг усмерен је првенствено на презентацију и упознавање купаца и корисника са природним вредностима и културно-историјским знаменитостима и здравственим-спортским могућностима националног парка уз упознавање и молбу корисницима за очување свих вредности којима национални парк располаже.

Активности су усмерене и на комуникацију са заинтересованим органима, установама и удружењима која су заинтересована за даљи развој и очување заштићеног подручја.

То ће се реализовати кроз следеће активности:

- упознавање јавности са вредностима националног парка.
- Упознавање јавности са активностима и акцијама Предузећа
- Позиви на заједничке активности и акције
- Презентације у мас медијима
- штампу различитог промотивног и едукативног материјала, као вида комуникације са посетиоцима заштићеног подручја, али и са локалним становништвом. Материјал треба да презентује и промовише природне и културне вредности подручја, али и да укаже на неопходност заштите истих;
- интензивирање сарадње са школама и установама за децу које се налазе на подручју националног парка.
- Организовање Инфо центра за посетиоце
- Учествовање у сајмовима, скуповима и активностима других организација које се баве екологијом и заштитом животне средине ради промоције и вредности Националног парка Фрушка гора.
- обележавање еколошких датума: 21. март, Светски дан шума, 22. март, Светски дан вода, 11. април, Дан заштите природе, 22. април, Дан планете Земље, 5. јун, Дан заштите животне средине и Дан Националног парка Фрушка гора итд.
- промовисање Националног парка Фрушка гора у медијима, снимање тематских емисија, организовање студијских посета за новинаре, издавање саопштења поводом различитих акција итд;
- организовање Дана отворених врата,
- представљање ЈП „Национални парк Фрушка гора“ на Нишвилу у сарадњи са Заводом за заштиту природе Србије и Војводине.

2. САРАДЊА СА ЛОКАЛНОМ ЗАЈЕДНИЦОМ

Сарадња са локалном заједницом одвијаће се кроз разне пројекте усмерене ка одрживом развоју подручја, развоју екотуризма, брендирања локалних производа и кроз

едукативне програме усмерене ка развоју еколошке свести и укључивање локалне заједнице у процес управљања заштићеним подручјем кроз Савет корисника парка. На Информативном центру планирано је отварање продавнице брендираних локалних производа. Тежиште сарадње са локалне самоуправама биће усмерено на решавање комуналних проблема насеља на ободима Парка инфраструктурним пројектима, изради планске документације за локалитете у границама Националног парка чији само локална самоуправа може бити носилац, одржавању путне мреже и путних појасева унутар граница националног парка чији је корисник локална самоуправа, развоју туризма кроз опремање туристичких локалитета и формирању улазних капија на улазу у заштићено подручје.

Основ сарадње да локалном заједницом која је власник комплетне инфраструктуре на подручју националног парка је развој и изградња инфраструктуре у циљу развоја Националног парка у складу са Законом о националним парковима, посебно конкуришући за средства из наменских трансфера из буџета Републике Србије у циљу развоја делатности које погодују очувању Националног парка.

3. САРАДЊА СА НЕВЛАДИНИМ ОРГАНИЗАЦИЈАМА

Континуирана сарадња са невладиним организацијама које се баве заштитом природе и биодиверзитета у земљи и иностранству представљаће један од ослонаца у развоју система управљања.

Управљач ће и у овом планском периоду активно учествовати у акцијама Асоцијације Паркови динарида кроз присуство радионицама и укључивање у пројекте чији носилац ће бити ова асоцијација. Од иностраних организација најважније су: Светски фонд за природу (WWF) и Међународна унија за очување природе (IUCN), док је од регионалних организација у Републици Србији присутан Регионални центар за животну средину за централну и источну Европу (REC). Са невладиним организацијама на локалном нивоу развијаће се сарадња кроз Савет корисника парка, укључујући подршку пројектним идејама и манифестацијама које промовишу подручје националног парка, развој еколошке свести и различитим спортским активностима које су у складу са заштитом природе

4. МЕЂУНАРОДНА САРАДЊА

Приоритет менаџмента Парка дефинисан је у визији Националног парка Фрушка гора којег треба представити међународној заједници са свим његовим природним и створеним вредностима кроз промоцију у стручним организацијама. Препознатљивост Националног парка Фрушка гора у међународним оквирима оствариће се кроз сарадњу са другим европским националним парковима кроз EUROPARC федерацију, а на регионалном нивоу кроз Асоцијацију Паркови Динарида, активно укључивање у акције, размену искустава, размену кадрова и др, што ће остварити кроз:

- оснивање Савета корисника
- учешће на пројектима
- учествовање у активностима EUROPARC федерације и Асоцијације Паркови Динарида
- студијске посете парковима у региону
- повезивање са другим Заштићеним подручјима.

5. ЉУДСКИ РЕСУРСИ

Људски ресурси као и материјални и финансијски представљају основ постојања и развоја предузећа. образовање и стално учење и напредовање једини су начин да предузеће испуни своју мисију и визију и оправда разлоге свог постојања и оснивања. Правилним уређењем систематизације и избором кадрова код новог запошљавања као и сталним улагањем у свладавање нових технологија и усавршавањем кроз обуку, курсеве једини је начин праћења брзог развоја технологије. Због наведеног Јавно предузеће предвиђа средства годишњим програмом пословања средства за обуку и усавршавање упоредо са средствима имплементације информатичких система и дигитализације.

6. ИНТЕРЕСНЕ ГРУПЕ

Јавно предузеће „Национални парк Фрушка гора“ у свом постојању и пословању идентификује заинтересоване стране које имају највећи значај за постојање Јавног предузећа а пре свега:

- Владу Републике Србије као оснивач предузећа,
- Надлежна министарства,
- Органи локалне самоуправе (општине и месне заједнице),
- Сектор привреде (јавна, државна и приватна предузећа),
- Приватни власници шума,
- Произвођачи и прерађивачи шумских производа (дрвна индустрија, занатске радње, пољопривредни произвођачи, произвођачи органских производа и др.)
- Локалне заједнице и становништво,
- Туристичке организације,
- Невладин сектор (невладине организације, групе грађана, локалне иницијативе и др.),
- Посетиоци Националног парка Фрушка гора,
- Медији,
- Образовне и научне институције.

У циљу укључивања заинтересованих страна у доношењу одлука од значаја за пословање Јавног предузећа, чланом 22. и 23. Закона о националним парковима („Сл.гласник РС“, број 84/2015) прописано је формирање Савета корисника и Стручног савета националних паркова. Савет корисника је формиран и исти учествује у обезбеђивања заједничког интереса ЈП „Национални парк Фрушка гора“ и корисника Националног парка Фрушка гора а активности које се спроводе спроводе се у заједничком интересу. Савет корисника чине представници локалних самоуправа, организација и удружења чије се активности одвијају на подручју националног парка.

Стручни савет националних паркова именује се ради подизања нивоа заштите и унапређења заштићеног подручја и ради развоја и одрживог коришћења заштићеног подручја. Министарство заштите животне средине прописало је поступак именовања чланова за Стручни савет. Стручни савет је консултативно тело које прати и анализира

програме и пројекте из области заштите природе и одрживог коришћења природних ресурса.

7. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА

Важан део у дугорочном и средњорочном планирању пословања, чини и управљање ризицима. Управљање ризицима представља значајан и сложен процес, који захтева константно анализирање и праћење стања у циљу реалне процене ризика којима је Предузеће изложено, али и планирање и спровођење правовремених мера превенције у циљу одређивања техника за превенцију од нежељених ефеката реализованих догађаја који имају материјално значајне последице по пословање Предузећа. Јавно предузеће је стратешки опредељено да ресурсом који му је поверен управља и газдује у складу са законским одредбама, унапређивањем стања свих ресурса и остваривањем позитивних резултата у пословању.

Управљање ризицима у Предузећу је усмерено на настојање да се у околностима непредвидивости финансијских тржишта потенцијални негативни утицаји на финансијско пословање Предузећа сведу на минимум. Управљање ризицима обавља руководство Предузећа.

7.1. Фактори финансијског ризика

Финансијска анализа се бави анализом финансијског стања Предузећа и могућностима промена у жељеном стању. Велики део анализа се врши стављањем у однос одређених вредности из биланса стања и биланса успеха (односом билансних позиција, једне према другој, изражене математичком формулом). Тиме се мере узрочне везе између билансних позиција које одражавају пословна стања и тенденције.

Ради реализације задатака на заштити и управљању природним ресурсима неопходно је:

- Обезбедити основне податке о стању појединих елемената природних ресурса, као стручне основе за доношење дугорочних развојних одлука;
- Очувати аутохтоност дендролошког састава шума;
- Усмерити све активности на заштиту ловне и риболовне фауне;
- Израдити и спроводити управљачка докумената;

Финансијска анализа подразумева сакупљање и коришћење информација, са циљем да:

1. оцени текуће финансијско стање Предузећа,
2. оцени могући темпо развоја Предузећа,
3. открије доступне изворе средстава,
4. прогнозира будуће стање Предузећа
5. прогнозира положај Предузећа на тржишту.

ЈП „Национални парк Фрушка гора“ послује у конкурентном и тржишном окружењу, што пословодству отежава доношења одлука у циљу повећања имовине и укупног резултата пословања, односно како ће организовати заштиту животне средине, што је основна делатност Предузећа уз остваривање максималне добити у пословању у тржишном окружењу. Финансијски показатељи су показатељи успешности и стабилности пословања Предузећа. Успешност у раду са економског становишта подразумева, јесу ли

израђени производи (шумарство), пружене услуге (услуге у туризму, услуге у ловству) квалитативно и квантитативно добре с обзиром на захтев и потребе купаца, а при том упоредно са квалитетом и количином елемената који су уложени у радни процес.

7.2. Квантитативна финансијска снага

Она захтева усклађеност основних средстава са пословним задатком (да не би било неискоришћености капацитета), усклађеност основних и обртних средстава (да не би дошло до застоја), усклађеност краткорочног и дугорочног финансирања, усклађеност сопственог и туђег капитала, очување финансијске равнотеже.

7.3. Квалитет финансијске снаге

Чини трајна способност плаћања обавеза у року (солвентност), као и краткорочно и дугорочно финансирање (текућег пословања и развоја), улагање у материјалну и финансијску имовину, задовољење финансијских потреба запослених, пословодства, државе, очување и повећање имовине државе као оснивача.

Процес израде мапе и мапа ризика омогућава Предузећу приказивање пословних ризика на јасан и ефикасан начин. Пословни ризици рангирају се с обзиром на утицај који имају на резултат пословања. Процес мапирања ризика подразумева идентификацију ризика и њихову квантификацију, процену утицаја ризика на пословни резултат Предузећа и вероватноћу настанка и анализу мапе.

Предузеће је идентификовало следеће ризике у пословању:

1. ризик да контролно окружење Предузећа није адекватно систематизовано,
2. ризик да Предузеће није дефинисало механизам за идентификацију и управљање ризицима,
3. ризик да се у Предузећу не примењују прописане политике и процедуре у спровођењу главних пословних процеса (заштита и развој Националног парка Фрушка гора и у оквиру заштите, шумарство, ловство, рибарство, презентација и популаризација),
4. ризик да Предузеће није дефинисало, проверило квалитет и поузданост система и процедура електронске обраде у кључним финансијским системима (систем обрачуна зарада, систем плаћања и наплате обавеза и потраживања, систем рачуноводствених евиденција),
5. ризик да информациони систем Предузећа онемогућава свим запосленим јасне и директне инструкције, као и ефикасно хоризонтално и вертикално комуницирање на свим нивоима.

Након идентификације ризика урађен је план управљања ризицима где се овом приликом наводе одређени сегменти:

1. запослени су добро упознати са оснивачким, као и са секторским и организационим политикама и процедурама које се односе на њихову дужност,
2. постоје одговарајуће дисциплинске мере у случају да се запослени не понашају у складу са политикама и процедурама,
3. стално организовање обуке запослених,
4. развијање свести код запослених о значају и даљој имплементацији ФУК-а,

5. провера да ли су дефинисане процедуре везане за главне пословне процесе и кључне финансијске системе добро дизајниране и да ли функционишу ефикасно,
6. у случају дефинисања одступања сходно претходном вршити унапређење процедура.

У мапи ризика су ризици којима је у процесу управљања ризицима дат висок приоритет, и неуправљањем тим ризицима представља озбиљну опасност у пословању Предузећа. Други ризици су секундарног карактера, који су значајни али вероватноћа њиховог настанка није велика и над њима треба спроводити континуирани надзор. Трећи ризици су мање значајни, али је велика вероватноћа њиховог настанка и њима треба активно управљати, како се њихова значајност не би променила, услед промена у условима пословања. Четврту групу чине ризици који нису значајни и чија вероватноћа настанка је ниска и захтевају минимално праћење и контролу, осим ако континуирано праћење не покаже да је дошло до промене у значајности или се вероватноћа настанка премешта у ризике друге категорије.

Ризици којима је у мапи ризика дат висок приоритет су контролне активности које се одвијају на свим нивоима и функцијама Предузећа и обухватају широк низ различитих активности, као што су овлашћења, одобравања, оверавања, усаглашавања, анализе успешности. Отуда је важан лични и професионални интегритет и етичке вредности руководства и запослених, који одређују њихове вредносне судове који се преносе на стандарде понашања. Сви запослени су дужни да поднесу извештај о проблемима у раду, непоштовању Правилника о понашању запослених или кршењу политике. Важан део интерне контроле је управљање кадровима, односно људским ресурсима и то је од суштинског значаја за остваривање резултата. Успех је могућ само онда ако су за послове ангажовани прави кадрови, који поседују вештине и знања неопходне за постизање циљева Предузећа. Руководство Предузећа је обавезно да обезбеди континуирану обуку запослених, у циљу одржавања стручности запослених; да осмисли оцењивање успешности (рада) и допуни системом награђивања, да размотри на који начин ће задржати стручњаке и да планира евентуалну замену. Кључне дужности и одговорности треба да буду подељене, односно распоређене различитим лицима, како би се смањило ризик од грешака или проневера. Само овлашћена лица треба да одобравају и извршавају трансакције и друге важне догађаје. Ово је основни начин који обезбеђује да се обављају само валидне трансакције и догађаји кроз које се пребацују или користе ресурси. Трансакције треба благовремено евидентирати како би биле релевантне и значајне за руководство у доношењу одлука. Ово се односи на целокупни процес, односно циклус једне трансакције или догађаја, од иницирања и одобравања, до коначног евидентирања. Од великог значаја су и контроле везане за безбедност приступа, које штите систем и мрежу од неовлашћеног приступа и коришћења. Од суштинског значаја су информације и комуникације. Информације треба евидентирати и предочити руководству и другима у Предузећу којима су те информације потребне, у форми и у временском року који ће омогућити да се изврше контроле и друге дужности. Да би Предузеће водило и контролисало све послове, мора имати релевантну, поуздану и благовремену комуникацију везану и за интерне и за екстерне догађаје. Информације су неопходне на свим нивоима организације, како би она могла да испуни све своје циљеве. Руководиоцима су потребни оперативни и финансијски подаци, како би утврдили да ли се испуњавају планови рада Предузећа и да ли се испуњавају циљеви везани за ефективно и ефикасно коришћење средстава. Финансијски подаци се користе и за интерне и за

екстерне потребе. Неопходно је припремати финансијске извештаје за периодично екстерно извештавање. Одговарајуће информације треба идентификовати, прикупити и дистрибуирати у форми и у временском року који ће запосленима омогућити ефикасно обављање дужности. Избором, перманентним побољшањем и развојем нових могућности информационог система Предузеће обезбеђује адекватну информациону подршку, с обзиром на сложеност посла које обавља.

Ризици, који су значајни али вероватноћа њиховог настанка није велика и над њима треба спроводити континуирани надзор, су заштита шума Националног парка Фрушка гора, заштита животне средине.

Сви негативни чиниоци који делују на овај комплекс морају се пратити, контролисати и у случају јачег негативног дејства, одмах деловањем елиминисати.

Четврта група ризика су они на глобалном светском нивоу који имају утицај на животну средину, али се морају пратити јер последице тих одлука у дужем периоду могу да имају утицај на све који се баве овом делатношћу.

7.4. Мапа управљања ризицима

I Ризици високог приоритета за Предузеће којима треба активно управљати	II Ризици секундарног карактера за Предузеће са малом вероватноћом настанка, а којима се активно управља
<p>-сви запослени су дужни да поднесу извештај о проблемима у раду</p> <p>-непоштовање Правилника о понашању запослених, или кршења политике предузећа,</p> <p>-руководство Предузећа је обавезно да обезбеди континуирану обуку запослених, у циљу одржавања стручности запослених -оцењивање успешности (рада) и допуна система награђивања,</p> <p>-кључне дужности и одговорности треба да буду подељене, односно распоређене различитим лицима, како би се смањио ризик од грешака или проневера,</p> <p>-само овлашћена лица треба да одобравају и извршавају трансакције и друге важне догађаје, трансакције и догађаје кроз које се користе ресурси.</p> <p>- безбедност приступа, који штите систем и мрежу од неовлашћеног приступа и коришћења.</p> <p>-од суштинског значаја су информације и комуникације, информације треба евидентирати и предочити руководству и другима у Предузећу којима су те информације потребне, у форми и у временском року који ће омогућити да се изврше контроле и друге дужности,</p> <p>-неопходно је припремати финансијске извештаје за периодично екстерно извештавање. Одговарајуће информације треба идентификовати, прикупити и дистрибуирати у форми и у временском року који ће запосленима омогућити ефикасно обављање дужности</p>	<p>- у циљу заштите шума од пожара предузимају се следеће мере:</p> <p>- обавештавање и едукација локалног становништва и локалне самоуправе уз указивање на штетно деловање пожара, забрану ложења ватре на отвореном, обавезна дежурства приликом паљења пољопривредних површина у близини шуме.</p> <p>- свакодневни, а посебно у ризичном периоду, обиласци терена ради уочавања настанка пожара и хитног предузимања мера локализовања и гашења пожара.</p>

III Ризици мањег значаја за Предузеће и великом вероватноћом настанка	IV Ризици мањег значаја за Предузеће и малом вероватноћом настанка
- ризици од неразумевања делатности којом се Предузеће бави од стране локалног становништва, где треба истаћи важност образовања о заштити животне средине у циљу повећања нивоа разумевања проблема заштите животне средине од стране јавности и јачања интересовања за питања животне средине. Унапређивање животне средине се не може ефикасно спровести без активног учешћа целог друштва.	- ризици на глобалном светском нивоу који имају утицај на животну средину, али се морају пратити јер последице тих одлука у дужем периоду могу да имају утицај на све који се баве овом делатношћу.

Укључивањем процене ризика у процедуру управљања циљевима у оквиру годишњег програма пословања, примењује се методологија интегрисаног управљања циљевима и ризицима, чиме се омогућава благовремено предузимање превентивних мера за уклањање узрока ризика или ублажавање њиховог дејства на остваривање циљева Предузећа. Правилним избором запослених који имају одговарајуће квалификације, знање и искуство и правилном организацијом, Предузеће обезбеђује квалитетно обављање послова.

За управљање ризицима у Предузећу које извршава послове од општег интереса у области заштите животне средине, најважније је дефинисати јасну и ефикасну пословну политику која мора бити заснована на анализи ефикасности пословања у претходном периоду, на препознавању лоше и добре праксе у области заштите животне средине.

Пословна политика Предузећа мора бити заснована на стратегији интегралног управљања заштитом животне средине, што омогућава препознавање ризика и управљање ризицима ради спровођења развојне политике.

У наредном периоду Предузеће мора усклађивати пословање тако што ће све своје капацитете ангажовати на процени свих ризика, а пре свега највећих проблема, тако што ће препознати мере и програмирати приоритетне активности усклађујући их са расположивим средствима. У текућој години, у циљу минимизирања ризика, предвиђено је да се акценат стави на приоритете.

Ризик ликвидности је ризик да ће Предузеће бити суочено са потешкоћама у измиривању својих финансијских обавеза. Предузеће управља својом ликвидношћу са циљем да, колико је то могуће, увек има довољно средстава да измири своје доспеле обавезе, без неприхватљивих губитака и угрожавања своје репутације.

На ликвидност Предузећа негативно се одражава сезонски карактер пословања. Сеча и израда дрвних сортимената, као и тражња за тим производима је највећим делом сезонског карактера. У правцу одржавања континуиране ликвидности Предузећа, руководство примењује одговарајуће мере и поступке, да се ограничени ресурси правилно усмере у времену према кључним функцијама пословања.

7.5. Ризици у шумарству

Пословање Предузећа изложено је различитим ризицима у шумарству. Предузеће је стратешки опредељено да ресурсом који му је поверен, газдује, према законским одредбама, унапређивањем стања ресурса и вођењем рачуна о одрживом газдовању шумама, као и укупним резултатима у пословању.

Ризици су изазвани природним појавама или људским фактором. Најчешћи ризици везани су за појаву шумских пожара, појаву ветролома и снеголома, појаву инсеката, појаву клизишта и одрона земљишта, што отежава пословање у шумарству.

Предузеће настоји да са својим стручним службама ове ризике спречи или доведе до минимума. Спроводи се превентивне и директне мере заштите шума од пожара организовањем противпожарне заштите, благовремено уклањање сувих и болесних стабала из шуме, праћење сушења шума и појаве инсеката применом различитих метода, благовремено одржавање путева, санација клизишта и одрона.

Ризици у коришћењу шума често су везани и за неблаговремено извођење радова од стране одабраних извођача на терену, односно кашњење у поштовању рокова у сечи и изради и извозу дрвних сортимената. Да би се овај ризик избегао и ублажио, настоји се одабрати најбољи понуђач, врши се редовни надзор над извођењем радова, у крајњем случају и елиминација извођача за уговорене радове.

Ризик у шумарству везан је и за незаконите радње, као што је бесправна сеча дрвећа и новогодишњих јелки, крађа дрвних сортимената, криволов, експлоатација минералних сировина и слично. Да би се овај ризик избегао и ублажио, у чувању и контроли подручја, појачане су активности на терену чувара шума, као и ловочувара и рибочувара.

7.6. Ризик од климатских и метеоролошких услова

Карактеристике делатности Предузећа (заштита и унапређење природних вредности), где велики део активности представља гајење и коришћење шума, намеће још једну врсту ризика, који се може дефинисати као ризик од климатских и метеоролошких услова – поплаве, временске непогоде, пожари, клизишта представљају екстерне ризике који прете реализацији циљева Предузећа. У отклањању тих ризика предузимају се мере као што је организовање ефикасне чуварске службе, као и друге мере усмерене на неутралисање или смањење утицаја ове врсте ризика, односно на смањење штете која може настати.

8. SWOT и PEST анализа

8.1. SWOT анализа

Анализа окружења и идентификација стратешких чинилаца може се сагледати као основ за одлучивање у процесу дефинисања стратегије. SWOT анализа је аналитички оквир менаџмента за добијање релевантних информација организације о самој себи и о околини у којој делује сада и у будућности са сврхом утврђивања стратешких прилика и претњи у околини и сопствених стратешких снага и слабости. Заснива се на претпоставци да ће Предузеће постићи највиши стратешки успех максимизирањем сопствених снага и прилика уз истовремено минимизирање претњи и слабости. Унутрашње слабости и снаге Предузећа треба посматрати у контексту спољашњих могућности и претњи и обрнуто. SWOT анализа омогућава да се утврди где се у садашњој ситуацији Предузеће налази, које

су му главне предности и слабости и какве су му шансе и које су препреке да се достигну планирани циљеви у будућности.

ШАПЕ	СЛАБОСТИ
<ul style="list-style-type: none"> - Међународни, национални и регионални значај заштићених природних вредности и висок степен био и геодиверзитета - Богато културно-историјско наслеђе и традиција - Повољан географски положај подручја - Дуга традиција у газдовању шумама - Стручни кадар са искуством - Добра сарадња са стручним институцијама - Велико богатство туристичких ресурса - Успостављено корпоративно управљање 	<ul style="list-style-type: none"> - Слаб одзив органа локалне самоуправе за сарадњу са Предузећем у заштити природних вредности - Неповољне демографске тенденције - Неразвијена локална партнерства - Потреба већег улагања на пословима заштите и гајења шума - Слаба искоришћеност туристичких производа - Непостојање ГИС у Предузећу - Велика путна отвореност и насељеност
ШАНСЕ	ПРЕТЊЕ
<ul style="list-style-type: none"> - Еколошки одрживо коришћење природних ресурса и услуга за развој локалног становништва - Развој специфичних видова туризма заснованог на природним предиспозицијама и вредностима подручја Фрушке горе (еко и етно туризам, ловни и риболовни, гастрономски, геотуризам и др.) - Међуопштинска, регионална и прекогранична сарадња 	<ul style="list-style-type: none"> - Могући поремећаји на тржишту, услед могућег застоја у процесу придруживања ЕУ - Елементарне непогоде и климатске промене - Недовољна заинтересованост за сталним усавршавањем запослених - Наставак негативног тренда кретања становништва (старење, емиграција) - Недовољно препознавање потенцијала од стране носилаца капитала за нова неопходна улагања - Недовољно коришћење туристичких атракција

8.2. PEST анализа

PEST анализа је алат који олакшава разумевање тржишног раста предузећа и на основу тога даје основу за боље разумевање тренутног пословања предузећа као и потенцијалних смерова у којима се предузеће може развијати. PEST анализа је алат за мерење пословања и обухвата политичке, економске, социолошко-културне и технолошке факторе који утичу на пословање предузећа. PEST анализа Јавног предузећа „Национални парк Фрушка гора“ даје преглед политичких, економских, социолошко-културних и технолошких фактора који утичу на пословање Предузећа.

Политички фактори

- Преговори са ЕУ
- Усаглашавање прописа са европским законодавством
- Стабилизација политичких прилика
- Питања везана за екологију и заштиту животне средине

Економски фактори

- Економске реформе
- Пореске стопе
- Локалне таксе

Социолошко-културни фактори

- Одлив локалног становништва и смањење броја сеоских домаћинстава

- Ниска куповна моћ становништва
- Неадекватна образовна структура локалног становништва

Технолошки фактори

- Доступност нових технологија
- Успостављање ГИС-а у Предузећу

9. КЉУЧНИ ИНДИКАТОРИ УСПЕХА

Кључни индикатори успеха конкретизују резултате пословања и на егзактан начин показују на који начин се у одређеном периоду пословало а исто тако показује пропусте и недостатке у организацији који су довели до проблема у пословању. Кључни индикатори пословања могу бити економско-социјални и природни.

9.1. Економски –социјални индикатори:

- Економска стабилност,
- Безбедност и заштита на раду,
- зараде запослених
- висина прихода
- висина инвестиција
- Развој људских ресурса
- едукација корисника

9.2. Природни индикатори:

- Очување и унапређење природе и животне средине,
- Очување и унапређење стање шума и развој шумарства као привредне гране,
- Развој туризма и одрживи развој екотуризма и пољопривреде.

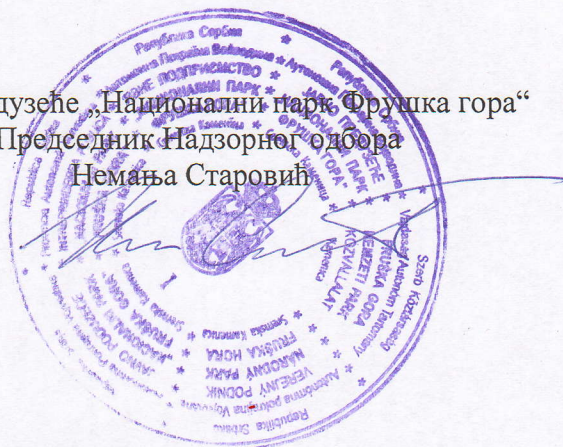
IV ЗАКЉУЧАК

Дугорочним и средњорочним планом пословне стратегије и развоја Јавног предузећа „Национални парк Фрушка гора“, Сремска Каменица, утврђени су мисија и визија Јавног предузећа и дефинисани стратешки циљеви даљег развоја и пословања.

Овим Дугорочним и средњорочним планом пословне стратегије и развоја Јавног предузећа „Национални парк Фрушка гора“, Сремска Каменица, Предузеће дефинише систем корпоративног управљања којим Предузеће у наредном десетогодишњем периоду као управљач заштићеног добра прве категорије, од националног значаја и као правно лице које газдује, односно управља са изузетно важним шумским ресурсима, очуваним и у еколошком смислу изузетно вредним шумским комплексима у Србији жели да постигне своју мисију и визију у заштити природе, али и у укупном шумарству као привредној грани где заузима значајно место а у скаду са потребом да оснивач има потпуни увид у пословање и начин коришћења властитог капитала, сагледавајући потребе запослених и друштвене околине.

Дефинисани циљеви и стратегије имплементираће се преко оперативних годишњих планова газдовања шумама, програма управљања заштићеним подручјем, програма пословања и осталих планова управљања и газдовања природним ресурсима.

Јавно предузеће „Национални парк Фрушка гора“
Председник Надзорног одбора
Немања Старовић

На основу члана 22. став 3. Закона о јавним предузећима („Службени гласник РС”, бр. 15/16 и 88/19) и члана 43. став 2. Закона о Влади („Службени гласник РС”, бр. 55/05, 71/05 - исправка, 101/07, 65/08, 16/11, 68/12 - УС, 72/12, 7/14 - УС, 44/14 и 30/18 - др. закон),

Влада доноси

РЕШЕЊЕ

О ДАВАЊУ САГЛАСНОСТИ НА ДУГОРОЧНИ И СРЕДЊОРОЧНИ ПЛАН ПОСЛОВНЕ СТРАТЕГИЈЕ И РАЗВОЈА ЈАВНОГ ПРЕДУЗЕЋА „НАЦИОНАЛНИ ПАРК ФРУШКА ГОРА” СРЕМСКА КАМЕНИЦА ЗА ПЕРИОД 2019-2028. ГОДИНЕ

I

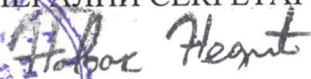
Даје се сагласност на Дугорочни и средњорочни план пословне стратегије и развоја Јавног предузећа „Национални парк Фрушка гора” Сремска Каменица за период 2019-2028. године, који је донео Надзорни одбор Јавног предузећа „Национални парк Фрушка гора” Сремска Каменица, на седници од 19. марта 2020. године.

II

Ово решење објавити у „Службеном гласнику Републике Србије”.

05 Број: 023-6085/2020
У Београду, 30. јула 2020. године

В Л А Д А

Тачност преписа оверава
ГЕНЕРАЛНИ СЕКРЕТАР

Новак Недић

ПРЕДСЕДНИК

Ана Брнабић, с.р.